

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

XXXVI. N. 24 (50)

PENKTADIENIS (Friday)

LIEPOS (July) 13, D. 1951 M.

SIX CENTS

VLIKO PASITARIMAI SU MINISTERIU ST. LOZORAČIU

Š. m. birželio mėn. 22-26 d. įvyko eilė pasikalbėjimų tarp VLIKo narių dr. P. Karvelio bei J. Norkaičio ir Lietuvos Diplomatinijos Sefo, min. S. Lozoraičio bei e. Lietuvos atstovo VI. Žilinsko. Šių pasikalbėjimų metu buvo pasikeista nuomonėmis, kaip reikėtų derinti įvairių Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą.

Ta proga min. S. Lozoraitis įteikė Vliko atstovams savo pasiūlymus dėl kai kurių pagrindinių platesniams bendradarbiavimui tarp Vliko ir Diplomatinijos Sefo pasiekti.

Siems reikalams ir eilei kitų

klausimų su Vliku aptarti yra numatyta, kad Diplomatinijos Sefo ir Vliko susitikimas įvyks artimiausiu metu, greičiausia birželio 26 d. (Elta)

BALFAS SELPIA LIETUVIUS LENKIOJE

New Yorkas. Balfas gavo iš lietuvių šeimų Lenkijoje du laiškus, kuriuose dėkojama už tenai joms pasiūstus siuntinius. Tai jau kelintas atvejis, kai BALFo parama naudojasi lietuviai už geležinės uždangos. Šios šeimos yra kilusios iš Vilniaus krašto.

BALTIJOS KRATAI PARENGIAM KARUI

Berlynas. — Iš Sovietų Rusijos gaunami laikraščiai rašo, kad Karaliaučiaus (dabar Kaliningradas) yra paverstas pačia stipriausia bolševikų baze vakaruose. Geležinkeliai, kurie veda į Karaliaučius iš Lietuvos, Gudijos ir Latvijos, taisomi ir plečiami. Antrieji bėgiai nuimti 1945 m., vėl atstatomi.

Pavyzdžiui, nurodoma, kad visas geležinkelio tinklas Lietuvoje ir Latvijoje perimtas kariuomenės. Ypač griežta kontrolė įvesta Daugpilio-Vilniaus-Gardino ruože.

DAUGIAU IMS Į KARIUOMENĘ

Rugpjūčio mėn. šaukiamų į kariuomenę kvotą iš 22,600 pakelta iki 35,000, o rugsėjo mėn. numatyta pašaukti 34,000. Pirmą kartą bus mobilizuojami ir marinai. Ligi šiol dar pakakdavo savanorių. Gydytojų pirmoji mobilizacija numatoma liepos mėn. 23 d.

Dvi nacionalinės gvardijos divizijos yra pasirengusios rudenį išplaukti į Europą.

Tarptautinis Eucharistinis Kongresas įvyks 1952 m. Ispanijoje Barcelonos mieste. Kongresas prasidės gegužės 26 d. ir tęsis iki birželio 1 d. Pasikūtinis tarptautinis eucharistinis kongresas buvo Vengrijoje 1938 m.,

KOMUNISTAI KELERIOPAI "PABRANGO"

Kai keturi pabėgo, tai kitiems padidinti užstatai

New Yorkas. — Yra žinoma, kad iš 11 nuteistųjų komunistų, kurie turėjo atsisėsti į kalėjimą, keturi nepadėjo ir ligi šiol nesurandami. Už juos buvo garantavę "Civil Rights Congress" — komunistinė subversyvinė organizacija, sudėjusi užstato 80,000 dolerių. Buvo iškviestas jos išdininkas Frederick Vanderbilt Field, kad paaiškintų, kas tuos pinigus sudėjo. Kai atsisakė tai padaryti, buvo nubaustas 90 dienų kalėjimo, bet už 10,000 dolerių išleistas. Dabar jis dar šaukiamas Senato komisijai pasiaiškinti.

Po to buvo pakviesti dar du tos organizacijos vadai — Samuelis Dashiell Hammett ir W. Alpheus Hunton. Kai ir jie atsisakė duoti žinių apie pabėgusius, abudu nuteisti po 6 mėnesius kalėjimo.

Neseniai, kaip žinoma, buvo suimta dar antra raudonųjų partija iš 17 žmonių. Jie buvo paleisti, garantavus tai pačiai nepatikimai organizacijai — "Civil Right Congress". Dabar ir jie pašaukti į teismą ir čia jiems pranešta nesmagūs dalykai. Uždėta už juos suma

185.000 dolerių laikoma jau per maža, nes ir jie gali išbėgti. Be to, iš tos sumos 171.000 dolerių nelaikoma garantija, nes ji duota nepatikimos organizacijos. Iš suimtų komunistų reikalaujama tikresnės garantijos ir iki 875.000 dolerių, arba šeši už grotų, kad nesugundytų noras pabėgti.

Mirė gen. Riazanovas

Maskva. — Oficialiai pranešama, kad mirė pasižymėjęs Sovietų Sąjungos aviacijos generolas Vosylis G. Riazanovas, sulaukęs 52 metų amžiaus. Jis buvo taip pat Ukrainos atstovas Aukščiausioje Sovietų Taryboje. Laikraščiai jį išgria kaip didvyrį, bet nieko nemini, kad jis mirė tą pačią dieną, kai buvo demonstruojami patys naujausi Sovietų spausminiai lėktuvai. Manoma, kad jis užsimušė.

Sovietų Rusijoje tokie dalykai neskelbiama. Pas juos mažos negenda ir nekrinta, tik žmonės neišsilaiko ir... mrišta.

• Italijos komunistų vadas Palmiro Togliatti išsiskyrė su savo žmona.

KARO PALIAUBOS GALI IR ĮVYKTI

Komunistai dirguoja

Derybos dėl karo paliaubų prasidėjo liepos 10 d. Keosong apgriautam miestelyje, šiaurės 38 paralelės, bet raudonųjų karo zonoje. Laikas ir vieta buvo pasirinkta komunistų. Buvo siūloma susitikti danų sanitariame laive prie Wonsan ir daug anksčiau, bet komunistai su tuo nesutiko. Daroma priekaištų JAV vyriausybei ir Jungtinėms Tautoms, kad komunistams nusileido. Padėtis susidarė tokia, kad Kaesong supa ginklautos raudonųjų sargybos, o Jungtinių Tautų delegacija ir jo pagelbinis personalas yra neginkluoti. Taip pat neišleidžiama ir vakariečių korespondentų. Tuo tarpu komunistai delegaciją fotografavo. Jie turi ryšį su savo spauda ir radiju.

"Istorinis momentas"

Jungtinių Tautų delegacijai vadovauja viceadmirolas Charles Turner Joy. Jis atskrido iš Tokyo kartu su Jungtinių Tautų vyriausio karo vadu Matthew Ridgway ir kitais delegacijos nariais.

Jie sustojo Munsan miestelyje, iš kur tik 15 mylių iki derybų vietos. Kai iš čia delegacija pakilo helikopteriu, tai ją išlydėjęs gen. Ridgway pasakė: "Tai yra istorinis momentas". Jis dar pareiškė, kad nededa daug vilčių į derybas. Kariuomenė įsakyta budėti ir veikti, kaip iki šiol. Kovos tebeina visu frontu, išskyrus tik derybų juostą.

"Geras ženklas"

Komunistų delegacija atvyko iš Pyonyang, už šimto mylių nuo derybų vietos. Jai vadovauja gen. Nam II (Rusijoje mokėsis). Du generolai yra kiniečiai — Tung Hua ir gen. Hsieh Feng, bet abiejų vardai yra netikri, kaip ir Stalino bei Molotovo. Hsieh Feng kiniečiai reiškia "Taiką". Per Peikingo radiją buvo paskelbta, kad tai "geras ženklas."

"Pasielkta pažangos"

Tačiau gerų ženklų iš derybų ligi šiol nėra. Kai po pirmojo pasitarimo viceadmirolas

Turner Joy sugrįžo į Munsan, tai korespondentams pareiškė, jog derybose "pasielkta pažangos". Kokia ta pažanga, nepasakė. Tuo tarpu per Šiaurinės Korėjos ir Kinijos komunistų radiją buvo pranešta, ko raudonieji nori. Jie reikalauja tuojau sustabdyti karo veiksmus, abiem pusėms atsitraukti nuo 38 paralelės per 10 kilometrų (6,21 mylios), evakuoti visas užsienio pajėgas iš Korėjos ir atstatyti padėtį, kokia buvo pirm 1950 m. birželio 26 d. "Jei tos sąlygos bus priimtos, tai gali būti sudarytas ir taikos susitarimas," neva pareiškė komunistų delegacijos pirmininkas gen. Nam II.

Kas turėtų pasitraukti?

Pagal šias sąlygas turėtų pasitraukti ne komunistai, bet Jungtinių Tautų pajėgos. Jos beveik visur yra už 38 paralelės ir net iki 20 mylių. Neaišku taip pat, ar kinų "savanoriai" laikomi užsienio pajėgomis. Sunkiausia tačiau derybų klausimu yra tai, kaip užsitikrinti, kad raudonieji išleikytų žodį. Kokios turėtų būti tam garantijos? Korespondentai rašo, kad bus siūloma komunistams priimti tarptautinę kontrolės komisiją, su kuo jie vargu sutiks. Vašingtono sluoksniuose manoma, kad karo paliauba galima bus pasiekti, bet politiniai klausimai bus sunku spręsti ir tam mažai vilčių.

Reikalauja įsileisti spaudos atstovus

Viceadmirolas Turner Joy nesutiko vykti į tretį iš eilės pasitarimą, kol bus įsileisti vakariečių korespondentai. Jie bandė vykti į Kaesong, bet raudonųjų karinės sargybos buvo sulauktyti. Turner Joy, jau pasirengęs skristi į derybas, susilaikė ir perdavė komunistams griežtą reikalavimą įsileisti spaudos atstovus.

Politrukai už delegacijos pečių

Pasitarimų metu pastebėta, kad komunistų delegacijai vadovaujantis gen. Nam II yra kontroliuojamas dviejų delegacijos narių — kiniečių generolų. Bet jis laikosi taip, tartum pats viską spręstų.

• Avarell Harriman, prezidento Trumano specialus atstovas, išskrido į Iraną tarpininkauti ginčui tarp Irano ir Anglijos. Tačiau neatrodo, kad Iranas nusileistų ir priimtų tarptautinio teismo sprendimą, palankų Anglijai.

"BAIGTI KARO STOVĮ SU VOKIETIJA..."

pasiūlė prezidentas H. Trumanas

Washingtonas. — Prezidentas H. Trumanas paprašė Kongreso užbaigti su Vokietija karo padėtį, kuri trunka nuo 1941 metų gruodžio mėn. 11 d. Nors Hitleris buvo įveiktas, bet taikos su Vokietija nebuvo galima sudaryti. Trukdė ir tebetrukdo Sovietų Rusija. Prez. Trumanas savo pareiškime tą stipriai pabrėžė ir kaltino Maskvą.

Karo stoviui su Vokietija pasibaigus, amerikiečių okupacinė kariuomenė paliks Vokietijoje ir toliau, kol bus pasirašyta taikos sutartis. Tačiau vokiečiai jau dabar suręš lygias teises su kitais kraštais.

• Avarell Harriman, prezidento Trumano specialus atstovas, išskrido į Iraną tarpininkauti ginčui tarp Irano ir Anglijos. Tačiau neatrodo, kad Iranas nusileistų ir priimtų tarptautinio teismo sprendimą, palankų Anglijai.

Vokiečiai tuo labai paten-

kinti. Jie patys nurodo, kad tai sustiprina Vakarų Vokietijos padėtį. Vokiečių laikraščiai šia proga labai daug rašo, kad Sovietų Rusija yra užgriebusi arba Lenkijai "dovanojusi" daug vokiškų žemių. Išvardinami užimti Karaliaučiaus, Dancigo, Eelbingo ir kiti miestai. Vadinas, naujas vokiečių siekimas bus atkovoti tokias sienas, kokios buvo prieš paskutinįjį karą, net ir su buvusiu Lenkijos koridoriu ir Dancigu. Klaipėda tuo tarpu neužsiminta.

Preliminarinėms deryboms į Kaesong pirmieji buvo nuvykę (iš kairės į dešinę): lt. pulk. Soo Young, pulk. James Murray ir pulk. Andrew J. Kinney. Grįžusius apklausinėja korespondentai.

Iš priešų atimtoje kalvoje iškeliama JAV vėliava.

PAVOJUS GRAIKIJAI IR TURKIJAI

Kai UN paprašė kariuomenės kontingentų papildymų iš savo narių, kovojančių Korėjoje, tai pirmiausia tą balsą išgirdo turkai ir graikai ir tuojau pasiūlė išsiųsti naujus dalinius į Korėją, bet JAV atstovai davė aiškiai Turkijai ir Graikijai suparsti, kad tiems kraštams jau šį rudenį gresia pavojus būti Sovietų ar jų satelitų užpuoliams ir todėl jie turi žiūrėti, kad jų pačių asigynimo jėgos nebūtų susilpnintos ir dėl to naujos situacijos jėgos Korėjos frontui

nesiūstinos. Kaip žinoma, apie 5500 turkų ir 1000 su viršum graikų kariauja Korėjoje.

VEL PACIUPA

Washingtonas. — Visi dar pamena, kaip garsiai teisinioji Tolimųjų Rytų politikos ekspertas Owen W. Lettimore, kai sen. McCarthy jį kaltino, kad jis Kinijoje pasitarė su Sovietų Rusijai. Dabar jį ir Fr. Vanderbilt Field pasikvietė pasiaiškinti Senato komisijai. Sakoma, daugiau susirado mekrastių jėgos Korėjos frontui džiagos.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Prezidentas Trumanas Egipto svečiams, lankantiems Ameriką, pareiškė, kad ir jis gali aplankyti Egiptą, kaip tik bus laisvesnis.
- Korėjoje žuvusių, sužeistų ir į nelaisvę paimtų karių skaičius pasiekė 78,726. Britanijos nuostoliai siekia tik 2,600.
- Aviacijos parade Maskvoje buvo demonstruojami nauji turbininiai lėktuvai, kurie gali skristi greičiau už garsą, kaip stebėtojai mano. Tokių lėktuvų, sakoma, Sovietų Rusija pasigamina apie 160-170 per mėnesį.
- Jugoslavijos pasiūlymas išleisti iš kalėjimo arkivysk. Stepinac, jei jis išvyks užsienin, Vatikano atmetas. Pareiškta, kad popiežius negali versti vyskupo palikti savo vyskupiją, kai jis yra nekaltas.
- Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė paskyrė JAV naują ambasadorium Dr. Prochazka.
- Atėnuose, Graikijoje, yra susireikavę civiliniai valdžios tarnautojai. Dauguma įstaigų neveikia. Tarnautoja reikalauja pakelti algos 50 procentų.
- "Voice of America" girdimumas Lietuvoje, kaip patiriama, yra žymiai geresnis už Anglijos ar V. Europos. Rusų trukdymas ten mažiausia kenkia. D. Britanijos metropolijoje, Vokietijoje, Prancūzijos ir kt. jis taip pat geras. Ypač girdėti 13 ir 19 metrų banga, dar geriau — naktį.
- VLIKo pirmininkas M. Krupavičius birželio 26 d. išvyko gydytis. VLIKo pirmininko pareigoms eiti jis pakvietė vicepirmin. prof. J. Brazaitį, o Vykd. Tarybos — vicepirmin. prof. J. Kaminską.
- Teisin. M. Brakas atvyksta perimti jam skirtų Vykd. Taryboje pareigų, ne vėliau š. m. rugsėjo mėn. 1 d.
- Paryžiuje įvykusiame tarptautinio komiteto krikščioniškajai civilizacijai ginti posėdyje lietuviams ir baltams atstovavo dr. St. Bačkis. Jame ypač buvo svarstoma, kaip reikėtų išplėsti propagandą kovai prieš komunizmą per spaudą, kinus, radiją ir k.
- Vladimiras Holubinas iš Baranovičių (netoli Lydos) yra 250,000 DP, atvykęs šiomis dienomis į Ameriką.
- Kongresas specialiu įstatymu prailgino tremtiniais vizų išdavimą dar šešioms mėnesiams, tačiau darbo ir buto garantijos turi būti pristatytos DP Komisijai ligi š. m. liepos mėn. 31 d. Potvarkis paliečia tik tuos tremtinius, kurie gyvena Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje. Vokiečių kilmės pabėgėliams įstatymas galioja iki 1952 m. birželio 30 d. (Plačiau žiūrėk 5 pusl.)

Dr. Kazys Sruoga-Veržikas

GIRTI AR SMERKTI IRANĄ

- Lošimas: viską laimėti ar viską prarasti
- Teisė yra, bet teisingumo stinga
- Mažos tautos prieš didelės. Ar atėjo laikas?

Šiandien yra daug lengviau pasmerkti Iraną, negu surasti jo veiksmams kokią nors pateisinimą. Iranas nori pasisavinti anglų nuosavybę. Iranas nori, kad ir po to anglų žmonės-specialistai padėtų Irano vyriausybei tvarkyti naftos biznį. Kodėl Iranas pasijuto toks drąsus, kad drįsta provokuoti tokią galingą valstybę, kaip Anglija? Iranas gerai žino, kad Anglijai pavartojus karo jėgą, Sovietai toliau įsimaitytų. Iranas dar žino, kad nei Anglija nei kuri nors kita Vakarų didelė valstybė nenorės nieko rizikuoti, kas atimtų jiems Irano naftą.

Bet Iranas žino ir dar du dalykus. Vienas: jeigu Vakarai ir Sovietai ginkluotai susiremtų Irane, tai būtų ne tik jo benzinai, bet ir pats Iranas. Antras: jeigu benzino biznis sustos Irane ir jei Vakarų valstybės ūkiškai paspaus, tai Irane komunizmas nebeįsivengiamas. Žino ir sąmoningai, apskaičiuotai rizikuoja. Bepratybė ir savyžudybė?

Tai pasakyti labai lengva. Bet kokia yra mažosios tautos išeitis? Juk iki šio laiko vis būdavo taip, kad dviem galingsoms valstybėms susirėmus, jos besitaikindamos viena kitą kompensuodavo mažomis ir silpnomis tautomis. Tą visi pakankamai žino. Kiek jau kartų tą patį Iraną rusai ir anglai „graziuoju“ tarp savęs dalinasi. Ar tai Iranas užmiršo? Ar Iranas neturi pagrindo nujausti, kad ir ateityje kas nors panašaus gali įvykti?

Sakoma, kad anglai turi vienokias teises į Iraną, Sovietai—kitokias. Skamba gražiai. Bet koku būdu visos tos teisės ten įgytos. Didelės valstybės labai dažnai mėgsta pakaltinti mažas valstybes, kad jos atsiliktų, kad jos nemoka tvarkytis, ir todėl reikia jas okupuoti ir mokyti. Sena pasaka. Anglai juk visą laiką tatau kartoję apie Indiją. Kai didelė valstybė okupuojama, tada jokie teisės klausimai nesvarstomi. Pakanka fakto. Bet kai nelieka kitos išeities, kaip tik išeiti, tai griaudžiai apeliuojama į teisę ir teismą.

Iranas, trumpai sakant, nori išnaudoti didžiųjų valstybių (pirmoje eilėje Anglijos ir Sovietų) susikirtimus, ir tuo būdu išieiti iš vergiškios padėties. Jis rizikuoja ne tik savo kraštu, bet ir trečiuoju pasauliniu karu. Ar gerai daro? Negalima būtų to šalyti. Bet būtų neteisinga sakyti ir tai, kad tik vien Iranas čia kaltas. Skriaudos padarytos mažoms tautomis atsiliepa tada, kada jos mažiausia pateidaujamos. Tai pamoka.

Asmeniška pastaba. Entuziastingas „Darbininko“ skaitytojas Skotijoje (Europoje) p. Bronius Drevinskas (iš Biržų) parašė jau keletą laišku, nusiskunddamas, kad jis nepajėgias įsigyti daugiau Amerikos lietuvių spaudos, nes sergas, gulis ligoninėje be aiškios vilties iš ten išeiti. Drevinskas yra daug kariavęs antrame pasauliniame kare ir gerokai nusivylęs to karo rezultatais. Ar kas iš „Darbininko“ skaitytojų negalėtų jam padėti? **Adresas:** Bronius Drevinskas, Craig Dunian Hospital, Inverness, Scotland.

Ką komunistai darytų su Mrs. Eleanor Roosevelt?

„The Cleveland Press“ be maž kiekvienam numerį randame Mrs. Eleanor Roosevelt straipsnelį „My Day.“ Š. m. VI. 26 d. ji kelia abejojimą, ar Smith Act, kuriuo areštuojami komunistai, atitinka kon-

stituciją. Autorė neabejoja, kad komunistai nori nuversti JAV vyriausybę, bet ji yra įsitikinusi, kad kol dauguma amerikiečių turės darbą ir gaus gerą ir teisingą atpildą už jį ir bus socialiai įstatymais apdrausti, tol komunistų pastangos n eis niekais.

Mūsų manymu, jei kun. Soughlin'o sąjūdžio žmonės savo laiku buvo teisėtai areštuoti, tad šiuo metu komunistų areštai taip pat teisėti. Jei Sovietų Sąjungoje antikomunistų spauda būtų laisva, o čia komunistus gaudytų ir areštuotų, tuokart tektų abejoti, ar Smith Act sutinka su konstitucija. Šiuo metu Smith Act yra demokratinės santvarkos gynėjas, o ne jos ardytojas.

Mrs. Eleanor Roosevelt savo širdies gilumoje galisi komunistų, bet ar komunistai, pagrobę JAV vyriausybę, galėtųsi Mrs. E. R. ir ar jai leistų natūralia mirtimi mirti, mes labai abejojame.

NAUJAS KARYS

Jau išėjo iš spaudos KARYS nr. 8. Šiame žurnalo numeryje gausi iliustracijų iš lietuvių karių darbo JAV paraišutininkų daliniuose ir kt.

Turinyje: Siaubingasis birželis, Lietuvos vietinė rinktinė 1944 m., Paraišutininkas pasakoja, Legionieriaus užrašai ir daug kita.

Pradėdame II-ji pusmetį, KARYS eis senojo savo formato (kaip kad Lietuvoje), gerame popieriuje, gausiai iliustruotas, spalvotu viršeliu.

KARYS spausdinamas naujai įrengtoje DARBININKO spaustuviėje.

KVIECIAME UZSISAKYTI plačiausiai Amerikoje skaitomą laikraštį „DARBININKĄ“

Išsina du kartus savaitėje

„DARBININKAS“ buria aplink save daug bendradarbių ir yra geriausiai informuotas lietuvių laikraštis.

Metams kaina	\$5.00
Brooklyne	5.50
Pusmetiui	\$3.00
Užsienyje	\$5.50

Susipažinimui siunčiam nemokamai.

Užsisakyti galima sekanciu adresu:

„DARBININKAS“

680 Bushwick Avenue
Brooklyn 21, N. Y.
Glenmore 5-7068

366 Broadway
So. Boston 27, Mass.
SO 8-2680

Brangus istorinis dokumentas, kurio 1776 m. liepos 4 d. buvo pasirašyta JAV nepriklausomybės deklaracija, stiklo ir bronzos rėmus (dėžė), kuri bus pripildyta helijaus, kad dokumentas negestų.

SUOMIŲ SPAUDA APIE GENEROLĄ PLECHAVIČIŲ

K. RAUKLAUKIS,
Mūsų bendradarbis Švedijoje

Mes patys — vieni daugiau, kiti mažiau — sekame ir žinome apie mūsų didžiųjų vyrų likimą, bei jų kasdienio darbo ritmą. O kai svetimi apie vieną kitą iš jų užsimena, mūsų smalsumas padidėja — norisi palyginti savas žinias su kitų ir žiūrėti, „kurioje pusėje teisybė“.

Mūsų smalsumui paerzinti, štai ir Helsinkyje, Suomijoje, išėjus švedų kalba laikraštis „Nye Pressen“, birželio 8 d. paduoda iš Čikagos žinutę, kurioje minimas gen. P. Plechavičius. Korespondentas rašo.

„Mažose, prirūkytose Čikagos neturtingųjų kvartalo karčiamose jis yra žinomas ir populiarus, tas aukšto ūgio rimtas užsieniečių su kario laikysena ir vėliais Hindenburgo ūsais. Kai jis atidaro savo portfelį ir per aplaistytą stalią ima diskutuoti whiskey kainas su Joe ar Jim, svečiai slapta nusišypsuoja, nes rolės kažkaip sukeistos. Jokio lankstymosi, kaip paprastai kad būna kitiems svaigalų agentams savo prekes siūlant. Scena labiau panaši į įsakymo davimą kariuomenės vado būstinėje.“

Nuo vieno kito stalo pasigirsta balsas: — Sveikas, di-dysis kunigaikštis! Na, kaip biznis? — Jis gražiai nusilenkia ir retai sutinkamu mandagumu atsako savo šiek tiek dar apstingusią anglų kalbą: — Ačiū, mano pone, negaliu skustis, pilnai esu patenkintas.

Bet niekas nežino, kad su patriarchiniu veidu vyraus kar-tą, ir dar netaip seniai, buvo galingesnis, negu tie didieji kunigaikščiai, kurie pasipylė po visą pasaulį po rusų revoliucijos. Nedidelio krašto „galingas vyraus“ jis buvo, galūnas ir galėjo kaip norėjo kaitalio-ti prezidentus bei vyriausybes ir vienu mostu galėjo pastatyti kariuomenę ant ko-jų.

Povilas Plechavičius buvo nepriklausomos Lietuvos respublikos kūrėjas, o per tą trumpą laisvės laiką buvo ir galingas kariuomenės vadas. Generolui dabar 59 metai.

KRAŠTAS, KURIS NEZINO MOKESČIŲ

Per paskutinį gyventojų skaičiavimą, Monako kunigaikštystėje priskaičiuota 23,000 gyventojų. To laimingo krašto gyventojai nemoka jokių mokesčių. Armiją sudaro 5 hornistai ir dvi motorizuotos trupės su dviem gaisrininkų spricais. Kalėjimas turi 10 kamertų. Kiekvienoje kameroje įruošta vonia.

Kaip pabėgėlis, į JAV jis atvyko 1949 m. spalio mėn. Pradžioje prasimaityno kaip metalo darbininkas, kol pagaliau gavo darbo kaip pardavėjas vienoje alkoholio firmoje. Dabar jis gyvena su savo šeima mažame paprastame butelyje vakarinėje 51-jė gatvėje, ir jau nebesvajoja apie naujus didelius laikus Lietuva.

Niekada dar nebuvau toks laimingas, — taria jis. — aKs gi gali ligėtis galybės ir garbės, jeigu jis vos vos savo gyvybės neprarado. Aš savo darbu labai patenkintas. Amerikiečiai man patinka. Be abejo, aš neišpasakytai gėdiju likimo, kurs ištiko mano kraštą...

Plechavičiaus gyvenimo pasaka labai nuostabi. Jo tėvai buvo smulkūs ūkininkai Žemaitijoje, vadinamieji bajorai, lenkiškos kilmės. Tėvas anksti mirė. Motina, kuri buvo nepaprastai stipri — ji kartą pabėgo su savo sūnumi — geležine ranka šeiminkavo mažame ūkyje. Povilas gana anksti atsidavė kariniam amatui, įstodamas į karališkąją rusų armiją, bet aukštos vietos nepasiekė.

Ir tik tais chaotiškais laikais, tuoj po pirmojo pasaulinio karo, kai Lietuvą ėmė terioti kareivių ir banditų gaujos, pasirodė jo gabumai kaip gero vado. Jis surinko ūkininkus, sudarė iš jų milicijos armiją ir išvalė užsieniečių dalinius, pats gi save į generolus pakėlė. Pirmasis laisvas valstybės susidarymas įvyko didele dalimi dėka jo galybės. Paskui jis pasitraukė nuostaliau, bet kariuomenė tebebuvo jo rankose, joks svarbesnis valstybinis nutarimas neįvyko be jo patvirtinimo.

Parlamentarinė vadovybė parodė nepakankamą to laiko supratimą, ir generolas pravedė 1926 m. perversmą, dvi dienas pats sėdėjo valdžioje, paskui prezidentu paskyrė A. Smetoną, o ministeriu pirminku A. Voldemarą. Po trijų metų jis atstatė Voldemarą ir visą valdžią atidavė į prezidento rankas.

Pasakojama, kad kai tik Vilniuje (Kaune?) kildavo neramumai, generolas ten nuvykdavo ir pilnoje savo uniformoje vaikščiodavo po miesto gatves, o tatau užtekdamo sujudintiems jausmams atvėšinti. Jis pasitraukė kaip kariuomenės vadas, bet kariai klausydavo jo mažiausio mosto, faktiškai gi nematant jis buvo tas, kurs valdė kraštą. Kai 1940 m. atėjo rusai, jis

pabėgo į Vokietiją, bet po metų grįžo Wehrmachtui iš pas-kos. Jo užsispyrimas ir priešinimasis neleistį Lietuvos daliniams kariauti vokiečių pusėje privedė prie to, kad jis ir visa kariuomenės vadovybė buvo areštuoti. Paaiškėjo, kad jis buvo užmezgęs kontaktą su vakarų aliantais. Po to jis buvo varinėjamas iš vienos vokiečių koncentracijos stovyklos į kitą.

— Aš manau, kad man teko pergyventi kiekvieną nacistų stovyklą, — pasakoja jis. — O tiek prityrus, negaliu juk nebūti patenkintas gyvenimu kaip svaigalų pardavėjas. Kad tiečiai mane išvadavo 1945 m., per sekančius keturis me-tus aš ieškojau po visą Europą savo išklydusios šeimos. Aš gavau vizą į Ameriką ir gerą darbą mašinų fabrike. Mes esame laimingi ir nepasigenda-me savo dvaro Lietuvoje.

KRISTAUS "GYNEJAI"

„Keleivis“ į mūsų pastabas, kad jis skleidė ir teskleidžia ateistines bolševizmo idėjas, nieko negalėjo atsakyti. Faktai yra visiems gerai žinomi ir nepaneigiami. Kiekviename numeryje galima rasti vis kas nors supurtinta, išjuokta ir apmurmurinta. Sakysime, ir paskutiniame numeryje (27) šaipomasi iš bažnyčių lankymo, atlaidų, seserų kazimieriečių, aukų rinkimo bažnyčiai, katalikų rūpinimosi socialiniais klausimais... Vienus dalykus „Keleivis“ apverčia viršum kojomis, o kitų nesupranta ar nenori suprasti. O kad galėtų suprasti, rodo šie vieno „Keleivio“ bendradarbio žodžiai: „Argi ruošdamiesi grįžti į tėvynę ir tikėdamiesi ten grįžti turime kartu kurstyti savo širdyje neapykantą kitam m-nantiems...?“ Taigi, kam visą laiką kurtote neapykantą prieš katalikus, kurie lanko bažnyčias ir joms išlaikyti aukoja, bet daugiau suaukvoja ir Lietuvos laisvinimo bei lietuvių rėkimams? Kam visą laiką vedate „kryžiaus žygį“ prieš tikinčiuosius, o tai primetate katalikams ir „Darbininkui“? Neuzkabinėkite nekultūringai kitaip manančių, tai nereikės skustis ir „karin-gais vaikais“, kuriuos patys turite savo tarpe. Juk toks Maikis, labai jau karingas vaikas, kuris vis tėvų moko, yra daug senesnis už rašantį. Aš dar nerašiau, o tas jūsių „karingas vaikas“ jau seniai blevyzgojo, net apie lietuvių tautos didvyrius, kol prel. K. Urbonavičius prieš porą metų sudraudė. Gerai dar, kad bent to seno veikėjo veterano paklausė. Šiaip jis naėra linkęs su nieku skaitytis.

Bet šlykščiausia yra tai, kad nepraustaburniai maikiai vis pasišaukia kitus mokyti, kaip jie turėtų gyventi pagal Kristaus mokslą. Kristus jiems rūpi tik tiek, kaip pavasario sniegas, bet visokie „Keleivio“ laisvamaniai pešioja iš Evangelijos žodžius, kaip jiems pa-

tinka, ir kitiems priekaištauja. Pabandykite nors kartą surasti ir tokių žodžių, kurie jums tiktų. Juk dauguma jūsų yra krikštyti ir krikštytiems laik-raštis siuntinėjamas. Katalikai bent stengiasi, kiek gali, Kristaus mokslą vykdyti, o „Keleivis“ stengiasi, kiek gali, jį niekinti. Yra, rodos, skirtumas.

Paskutiniame numeryje „Keleivis“ net išėjo Kristaus „gynėju“. Girdi, Lietuvos vyskupai, užsimindami kai raudonieji Ispanijoje siautėjo, Kristaus vardą suniekino. Tai yra grynas „Keleivio“ išmislas. Jam, matyti, labai nepatinka, kad Ispanijoje neišsilaikė raudonoji diktatūra, kuri degino bažnyčias, korė ir žudė kunigus bei vienuolius, net iš kapų iškasinėjo lavonus ir juos tampė gatvėse. Ar tai buvo geriau už dabartinę padėtį? Ar ji normali ir pateisinama — kitas klausimas. Tik „Keleiviu“ čia nėra klausimo. Iš viso to, kaip jis rašo (ir gana dažnai) apie Ispaniją, susidaro įspūdis, kad galimai nepavykusios „raudonosios demokratijos“ Ispanijoje. Gal kas iš „Keleivio“ bendradarbių buvo ten nagus prikišęs, tai negali šaltai rašyti? Parašykite tada daugiau apie Jugoslavijos diktatūrą, apie arkiv. Stepinac kalinimą. Prikiškite ir jiems, kad jie ir Kristaus mokslo nesilaiko ir artimo meilės neturi. Jei jau pliekti diktatūras, tai visas, o ne kurią vieną. Tik reikėtų vieną atsiminti: diktatūrų daugiau mūsų laikais buvo ir yra socialistinių, liberalinių (religinio atžvilgiu), ura-patriotinių. Kiek katalikai nuo jų yra prisikentę ir prisikendę, čia neminėsim. Būtų tuščia aiškintis su žmonėmis, kurie yra įsikandę tik vieną blogybę (diktatūrą), o kitos (Bažnyčios persekiojimo) nelaiko piktu daiktu. Rašykite daugiau su saiku ir protu, tai matysite ne vien kruvinąją Ispanijos fašizmą, bet ir kruvinąją demokratiją.

L. Kn.

„2 1/10 cento į mylią“ sako Ed. Brooks, plumbing contractor, „Lenktynių metu mano Pickup nuvažiavo 4,970 mylių, iš kurių kiekviena man apėjo 2,09 cento.“

...50 milijonų mylių lenktynėse

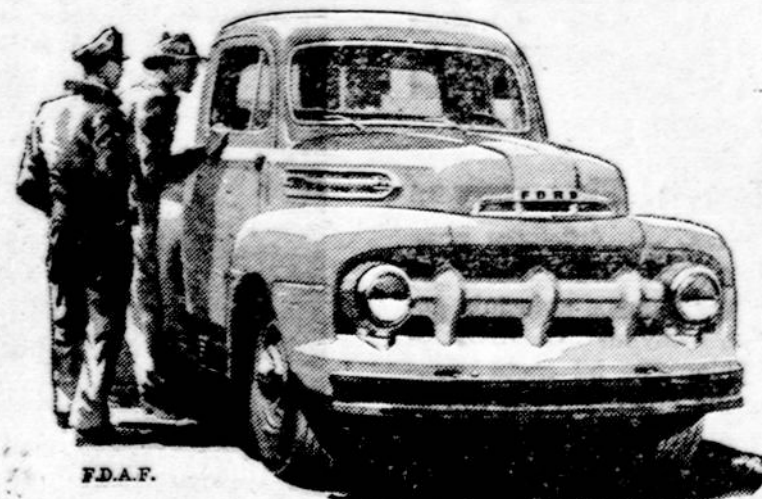
5,000 Fordo sunkvežimių vairuotojų dalyvavo lenktynėse, skirtose išbandyti sunkvežimių ekonomikumui bei patvarumui. Per 6 mėnesius darbo metu jie statė įvairius rekordus gazo, alyvos, išvermingumo ir taisymo išlaidų. Rezultatas: akivaizdus įrodymas, kad Fordo sunkvežimiai reikalauja mažiausia išlaidų.

„13/5 cento į mylią“ sako Harlow Bennett, pienininkas. „Mano Pickup nuvažiavo 6,089 mylias. Gazas, alyva ir išlaidos kainavo \$94.01 — tik 1,54 cento vienai myliai.“

...2 iš 3 vairavo. FORD PICKUPS už mažiau kaip 2 1/2 cento myliai

Tiktai Fordas 1/2 tono Pickup turi FAKTUS, paremtus plačiai visame krašte vykusioms varžytynėms, kad jo išlaidos yra mažiausios. Lenktynės atliktos pačių savi-vininkų darbo metu ir išlaidomis!

F.D.A.F.

Tiktai Fordas duoda jums galimybę pasirinkti V.8 arba Six!

Jūs turite progą pasirinkti du naujus CABS — 5 STAR, arba truputį pridėdami 5 STAR EXTRA (paveikslė). Parodytas F-1 Pickup turi naujus pirštinius mygtukus, naujus užpakalinius langus, STAMBUS ir sandarus visas jo kūnas. Žemas, tik 2 pėdų, pakrovimas!

See us NOW
for your FORD Pickup!

priedai, išdalinimas priedai, išdalinimas, kaip čia matome, priklauso nuo medžiagos gavimo galimybių.

FORDO SUNKVEŽIMIAIS VEŽTI MAŽIAU KAINUOJA

nes Fordo sunkvežimiai ilgiau tveria

Apdraudus ekspertai, pasiremdami labai gausia registracija 7,318,000 sunkvežimių, nustatė, kad Fordo sunkvežimiai yra patvariausi.

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

—BY—

FRANCISCAN FATHERS

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915, at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917 authorized on July 12, 1918.

Reentry at Brooklyn, N. Y. approved on May 25, 1951

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7068

MASKVA TARĖ IR PADARĖ

Žmogžudžiams teikiama viena "privilegija", nors jie būtų ir patys pikčiausi. Kai jie meta iš rankų ginklą ar bent pažada mirti, tai policija į juos jau nebesaudo. Paskui gal ir sušauda arba į elektros kėdę pasodina, bet jau teismo keliu. Be teismo ir iš pasalų net ir žmogžudžių niekas nežudo. Jie tai žino ir tuo naudojami.

Maskva taip pat tą žino ir naudoja šia žmogžudžių "privilegija". Kada ji įsiori—puola, o kada jai pasirodo naudinga ar reikalinga — kiša ginklą po skvernu ir sako: daugiau aš nesimušu. O kai ji nesimuša, tai ir kiti jos nemuša. Priešingai, vienas kitas dar pagiria: matote, kokia gera ir taiki.

Vieno dalyko tikrai trūksta štai besikartojančiai istorijai: tarptautinio teismo ir Nuernbergo kartuvių. Tokio teismo ir su tokia galia, kaip valstybiniame gyvenime, tarp valstybių dar nėra. O Nuernbergo kartuves, naciams pastatytas, išardė. Gi raudoniesiems naciams viso to reikėtų. Ir kaip tik dėl Korejos. Nesunku būtų įrodyti, kad Maskvos nusikaltėliai sutaisė tas skerdynes, o kai jau pasidarė kiek ramesnė, tai nuolankiai tarė: nesimuškime, o pasišnekėkime. Pasakė tai ne kas kitas, o Jokūbas Malikas. Visi gerai atsimena, kaip jis dar neseniai šaudė ir griaudė žodžiais, kai jo maskviniai bosai Korejoje pliekė parankomis. Malikas dar trinkelėjo paskutinį žodį "taika", ir į Maskvą išsikubino. Vadinasi, aiškinkitės dabar su Maskva.

Su Maskva niekada neišsiaiškinsi, ar ginklą ji tikrai meta ar tik kumštį spausdžia ir paslepia. Nemaža laiko truko, kol žmonės tai suprato. Tai jau gerai, nors ir gerokai vėlai. Vėlu dėlto, kad daug kas jau nukentėjo ir dar gali nukentėti. Mat, raudonieji naciai visą laiką tik išsisukinėja. Kai jie taria, kad turi būti karas, tai jis kirs nors ir prasideda, kai paskui sumano "taikytis", tai prasideda derybos su visokiais tapymais ir paslaptimis. O yra tik viena paslaptis: kaip Maskva taria, taip tuo tarpu ir pasidaro. Kiek ilgai tai truks, pagyvensime ir pamatysime. Gal ir susidarys tokia jėga, kuri sugebės suvaldyti tą tarptautinį nusikaltėlį, kuris visus šokdina, o tie kiti vis dar apie jį šoka.

Cia bus vieta ir Lietuvos problemai...

Prof. J. Brazaitis aktualiaisiais mūsų politikos klausimais

Eltos korespondentui Užsienio Reikalų Tarnybos valdytojas prof. J. Brazaitis yra atsakęs į šiuos iškeltus klausimus:

Ar prie Lietuvos išlaisvinimo artėjama ar tolstama?

— Lietuvos išlaisvinimą Vliakas visada grindė konflikto tarp Rytų ir Vakarų galimybe ir pačių lietuvių įsijungimu į įvykių raidą. Jūsų klausimas reikštų, ar dabartiniai Rytų-Vakarų santykiai eina į tokį konfliktą. Kad konfliktas jau yra, įrodinėti netenka. Tikėti, kad jis atslūgtų ir išsisklaidytų, nėra pagrindo. Jis negali išsisklaidyti, nes Vakarų ir Rytų interesai nėra suderinami; nes tati daugumas Vakaruose jau yra supratę: nes neįtikima, kad Vakarai galėtų atsisąžinėti nuo savo pagrindinio intereso — laisvės ir demokratijos, lygiai kaip ir Sovietai vargiai sutiks atsisąžinėti savo intereso — agresijos prieš Vakarus. Sovietų politiniai manevrai (tokie kaip dabar Korejos karo baigimo pasiūlymas!) gali sulėtinti konflikto tempą, nes yra dar norinčių sovietais tikėti, ypačiai Europoje, bet priversti tikėti, kad vakarinės demokratijos gali sugyventi taikingai su bolševikišku imperializmu — jau neįmanoma. Raudonųjų dekanų ar navai politikuojančių mokslinių garsenybių nasitikėjimas jau sugriuvo. Tačiau dabartinis konfliktas gali baigtis karine atomazga — tokia išeitis daugelį vakariečių tikrai gąsdina ir verčia delsti. Suprantama, kad jie karo nenori ir įeigu ginkluojasi, tai tam, kad tebesitiki, jog Vakarų apsinginklavimas atbaidys Sovietus nuo agresijos. Viešoji opinija tebegyvena noru apsaugoti nuo agresijos laisvuosius kraštus. Ofenzyvinės dvasios ir noro išlaisvinti pavergtuosius — dar trūksta. Tai galėtų būti tik ateities dalykas. Reikia tikėti, kad ta ateitis nebūs tolimes, kada Vakarų apsi-

ginklavimas įgalins juos paprašyti Sovietus aiškaus atsakymo: ar jie atsisako nuo savo agresijos ir jos padarinių. Čia bus vieta ir Lietuvos bei kitų pavergtųjų kraštų problemai, kuri iš esmės yra visos Europos, jei ne viso pasaulio, problemos dalis.

Kaip suprantate lietuvių įsijungimą į šios problemas sprendimą?

— Lietuviai jau seniai yra įsijungę. Nebūtume sau ir kitiems nuosirdūs, jeigu mėgintume nutylėti, kad kovoje prieš bolševizmą lietuviai reikėsi aktyviai, kai dar Vakarų demokratijos buvo Sovietų sąjungininkai ir darė sutartis, kurias dabar jų demokratijų viešosios opinijos organai vadiną nusikalstamais darbais ir ieško atsakingųjų. Ir dabar lietuviai yra aktyviai įsijungę, tėvynėje. Pasyvioji ir aktyvioji rezistencija liudija, kad tauta, sykį buvusi laisva, negalės niekuomet susigyvent su bolševizmu ir kad jos žmo-

nės greičiau pasirenka mirtį, bet ne vergiją. Mes, tautos dalis, atsidūrusi Vakaruose, skelbdami apie anuos tėvynėje likusių pergyvenimus ir žygius, atidarome akis laisviesiems ir demaskuojame tuos svaigulinius įsivaizdavimus apie bolševizmą. Mūsų tautos kančios ir herojiški žygiai rašo jiems prieš akis naujų laikų įspėjamusios Mane-Tekel-Fares...

Kokie Vliko santykiai su Vakarų demokratijomis?

— Jie plečiasi ir gerėja. Anksčiau Vliko santykiai ribojosi didžiomis aliantinėmis Vakarų demokratijomis: JAV, Britanija, Prancūzija. Vykant šių metų Vliko užsieninės veiklos planą, šiandien šiek tiek faktiniai ryšiai yra sumegzti jau ir su Vokietija, Danija, Norvegija, Švedija, Ispanija, Portugalija, Belgija. Mintis pasiūsti į tuos kraštus specialius delegatus pasirodė vaisinga.

Kokios prasmės turėtų tos min. J. Savickio, vysk. V.

Brizzio, pulk. J. Lanskoronskio, dr. S. A. Bačkio misijos?

— Norai buvo kuklūs: atsakingiems vyriausybės bei visuomenės asmenims atvaizduoti padėtį krašte, teisingą Lietuvos valstybės padėtį ir jai bei tautai atstovaujančią organizaciją, supažindinti su mūsų kovomis dėl laisvės, pareikšti tautos pasiryžimą dalytis su Vakarų Europa jos ateities gyvenimu ir paprašyti galimo palankumo Lietuvos reikalui tuose kraštuose bei tarptautinėse institucijose, kuriose gali būti iškeltas Lietuvos klausimas.

Ar to palankumo laimėta?

— Taip — jo siekia ir laimėta. Prieš porą metų kai kurie kraštai buvo atsisakę duoti net įvažiavimo vizas, o prieiti prie atsakingų tų valstybių vyriausybės asmenų būtų, tur būt, buvęs pats noras nusikalstamas. Šiandien tie patys asmenys ne tik vizas gavo, bet galėjo išsikalbėti su

pačiais užsieninės politikos tų kraštų vadovais! Visur laimėtas susidomėjimas Lietuvos reikalu. Laimėtas pritarimas mūsų kovos pastangoms. Tuo tarpu tai, pasakytum, moralinės laimėjimas. Bet Jungtinės Amerikos Valsytbės, Prancūzija, Vokietija, Ispanija yra parodžiusios ir visai aktyvios paramos mūsų kovai ar jai vadovaujantiems organams. Tai iš dalies jau pasikeitusių laikų, iš dalies ir su misijomis vykusių asmenų prityrimo ir energijos vaisius.

O su visuomeniniais tarptautiniais sąjūdžiais kaip einasi? Kiek lietuviai yra į juos įsitraukę?

— Lietuviai dalyvauja Europiniame sąjūdyje, Federalistų judėjime, tarptautiniame komitete krikščioniškai civilizacijai ginti; atskiros mūsų visuomeninės srovės turi savo atstovus tarptautiniuose tų srovių sambūriuose. Į tas tarptautines organizacijas tik no didelių pastangų pavyko įeiti. Pav., Europiniame sąjūdyje lig šiol tegali dalyvauti atstovai tik tų kraštų, kurie prieš karą turėjo nepriklausomas valstybes. Baltų jėgimas yra netiesioginis atspindys europinio politinio nusistatymo, kad baltų kraštai yra nedalomos Europos nepriklausomų valstybių dalis. Į tarptautinius sąjūdžius šiandien reikia kreipti dėmesio. Jie reikšmingi tuo, kad jie sudarinėja opiniją. Jie taip pat planuoja ateities europinio gyvenimo struktūrą. Jei mums yra pasisekę įeiti į keletą tų sąjūdžių, tai artimiausios ateities uždavinys — dėti visas pastangas, kad įeitime ir į kitas tarptautines svarbesnes organizacijas (tarp jų pirmoji eilė UNESCO); antra, pasireikšti per tuos sąjūdžius aktyviai su europinio masto mintimi planuojant jungtinės Europos kultūrinį, ūkinį, politinį gyvenimą, planuojant pavergtųjų

Nukelta į 5 psl.

LIETUVOS PAMARYJE

ANTANAS VAICIULAITIS

KARALIAUS VYTAUTO VELIAVNESYS KARIBUTAS

Išaušo diena. Kaributą vėl nuvedė pas Timūrą, kuris prieš auksu žėrinčią palapinę sėdėjo ant valdžios krėslu, apsuptas savo didžiųjų.

Tarė chanas:

— Kiaurą naktį nemiegojau, negalėdamas prapasti šios mįslės. Nūn gerai klausykis ir man atsakyki.

Visi nučiūvo. Buvo taip tylu, kad girdėjai, kaip čezna sakalo plunksnos, kai jis jas snapu glostė, atsitūpęs ant sosto atramos.

Prabilo Timūras:

— Labai toli kur jau nei vanagas negali nusikristi, nei vilkas nubėgti, yra tyrliaukis, neturįs nei galo nei krašto. Jo viduryje niūks aukštas kalnas, kurio nėra regėjusi jokia gyvo žmogaus akis. Pasakyki, koksai to kalno vardas!

Visi tylėjo, stebėdamiesi Timūro žodžių išmintimi.

Pagalvojęs taip jam atsakė Kaributas:

— Tas kalnas vadinasi taip, kaip tu jį praminei, kada vienas buvai ligi jo nujojęs, kad apmąstytum savo ateities garbę ir žygius. O davei jam savo paties vardą, nes ir kalnas yra vienišas ir išdidus, kaip ir tu savo širdies mintyse. Teisingai sakai, kad jo nėra mačiusi jokia gyvo žmogaus akis: juk tau dingojas, kad esi už visus didesnis ir prilygsti dievams.

Nulenkę Timūras galvą ir ilgą valandą tylėjo. Paskui jis taip kalbėjo:

— Tarytum iš mano širdies tu paskaitėi. Savo metuose ir žygiuose nesu regėjęs tokio gudraus vyro, kaip tu. Jei man atsakysi ir į kitus du klausimus, paleisiu tave laisvą ir, jei bus tokia tavo valia galėsi gyventi su manimi ir duoti patarimus mano ausiai.

— Neliksi su tavimi, nes mane šaukia mano žemės ir mano namų balsas, — atsiliepė Kaributas. — Bet jei pajėgsiu, atminsiu ir antrą tavo mįslę.

Tarė chanas:

— Ant to kalno, kuriam daviau savo vardą, viršum debesų nulėkusi tupi vieniša paukštė ir dainuodama gailanda snapą į aukso viršūnę. Taigi nūn tujei bylosi ir man išglaudens, ką toji paukštė suokia, nes aš

savo sieloje vis girdžiu jos balsą ir negaliu nurimti, kol sužinosiu, ką ji man ulba.

Savo dvasioje pasvarstęs, taip išaiškino Kaributas:

— Stai ką tau gieda toji paukštė, tupėdama viršum debesų: — Niekados žemėje nebuvo ir nebus tokio narsaus ir išmintingo vyro, kaip Timūras. Saulė skaisčiau šviečia už visus žvaigždes, o tu pranoksti visus žmones savo darbais, šlove ir spindėjimu. Taip tau dainuoja vieniša paukštė ant vienišo kalno, kuris nešioja tavo vardą.

— Teisingai ir tikri tavo žodžiai, — kalbėjo Timūras. — Man dabar lyg lengviau mano sielos sapnuose.

Tada chanas atsilosė soste ir, atkišęs pirštą į Kaributą, ėmė teirautis:

— Su kiek vyrų tavo karalius Vytautas buvo atėjęs manęs nukovoti ir kiek dar jų paliko savo žemėje? Taip pat ar įsai sutiks mano veidą atmušti ant savo pinigų, kai aš to pareikalaušiu? Buvau tikėjęs, kad įsai pats, o ne tu, stovėsi prieš mano sostą ir man atsakinėsi. Deja, jis ištrūko, ir greičiausi mano žirgai jo nepriėjo. Toks yra paskutinis mano klausimas, ant kurio pririšta kabo tavo gyvybė ar mirtis.

Nudžiugo Kaributas girdėdamas, kad Vytautas išsigelbėjo iš totorių, ir taip šnekėjo:

— Mūsų gyvybė ir mūsų mirtis yra rankoje didžiojo mūsų Tėvo, kuris mus leido. Bet aš žinau, kad mano karalius nesutinka ir nesutiks ant savo pinigų mušti veido. Nesu girdėjęs ir negaliu tau pasakyti jo arklių ir karių skaičiaus, o jei ir žinočiau, tau neišduočiau.

Ilgai tylėjo Timūras, parymęs savo soste, ir niekas aplinkui jį nedrįso praversti lūpų. Vien tik buvo girdėti, kaip vėliavos plazdena ir kaip vanagas, aukštai danguje skriedamas, sukrykščia ir lekia tolyn.

Timūras pakėlė galvą ir liūdnei prabilo:

—Kai saulė rytą tekės, tu atsisirksi su savo žeme ir su savo mintimis ir jau niekados neregėsi nei savo karaliaus, nei jo pilių, nei savo žmonių. Tokia dalia tu pasiskyrėi savo atsakymu, o tu buvai patikęs mano širdžiai. Tegul tavo gentis šianakt aplanko tave tavo sapnuose ir tegul tau atneša brangiųjų tavo atsiminimų. Galėčiau aš perkreipti savo paties sprendimą, bet kaip aš pakeisiu tai, ką tu esi sau nusilėmęs!

Tai taręs, jis ūmai pakilo nuo sosto ir, į nieką nežiūrėdamas, nuėjo į savo palapinę.

Totoriai nusivedė atgal Kaributą. Anas gi vyras, priverždamas jį prie mieto, vėl pasižiūrėjo į jo akis, lyg norėtų ką pasakyti.

Jau sutemo. Danguje spindėjo žvaigždės, didelės ir mažos. Į jas žvelgdamas, Kaributas mąstė:

—Skaisti ir jauna kadaise patekėjo mano dienu

žvaigždė. Dabar ji gesta, toli nuo tėviškės namų ir brangiųjų žmonių. Kas nueis ir apsakys, kaip aš mylėjau savo lauką ir upę, savo girių giesmes ir mielą savo gentį!...

Ir gėloje vaitojo ir verkė jo širdis.

Buvo vidunaktis, kai pakilo vienas sargybinis, prisartinęs nuplovė abiejų viršų ir sukuždėjo: "Bėgam"... Kaributas pastebėjo, kad čia būta to paties totoriaus, kuris jam žvelgdavo į akis, lyg norėtų ką pasakyti.

Visi trys jie užsimetė totoriškas gūnias ir nuskubėjo per miegančią stovyklą. Pievose jie sėdo ant arklių ir nesustodami jojo visą dieną ir naktį, kol jų juodberiai pavargo ir jau nepajėgė bėgti.

Kaributas paklausė, kai visi trys jie sugulė ant žemės:

— Aš sukau ir sukau galvą, nenučiuokdamas, kodėl tu išvadavai mudu iš kartuvių kilpos ar lanko strėlės!

Totorius atsakė:

— Ilgesys apniaukė mano sielą. Aš noriu grįžti į Vilniaus miestą, kur karalius Vytautas mus pasodino į linksni mes leidome savo dienas, garbindami savo Dievą ir valgydami skanius valgius. Tenai mano tėvai gyvena, ir žmona, ir vaikai.

— Kaip tu patekai pas Timūrą?

— Nuvykau su prekiautojais ir man patiko tyrliaukių klajinė dalia. Bet nūn aš vis sapnuoju savo namus ir gatvę ir niekaip negaliu nurimti. Taip ir sudūmojau bėgti su jumis.

Jis paleido arklius į žolę.

— Esame labai toli nuo palapinių miesto ir galime prisnūsti, ligi saulė patekės, — tarė įsai.

Vieną jų paliko budėti, kiti du greitai užmigo.

Paskutinis sargybą ėjo Pukurevas. Jau aušo, ir jam kažkodėl darėsi neramu. Visur aplinkui buvo lygu ir nyku, ir jam dingojas, kad štai iš tų žolių išsiners Timūro kariai ir klykdamai juos užpuls. Ir jam pasivaideno, kad labai toli, tenai kur stepės susibėga su dangumi, lyg būtų kažkas sujūdėjęs. Jis stebėjo ir stebėjo, tačiau nieko daugiau nematė. Vien tik lanka siūbavo, vėjo papučia, ar suspurdėjęs ankstyvas paukštis pakildavo į orą. Neiškęntęs jis prižadino savo bičiulius, jiems pasipasakodamas savo nemimą. Tai išgirdęs, totorius prilenkė galvą prie žemės ir pro alkūnę pažvelgė į tenai, kur Pukurevas sakėsi tartum kažką regėjęs. Taip prikritęs, įsai toje vietoje, kur stepės susilyti su dangumi, išskyrė raitelius, greitai skriejančius į juos.

Nieko negaišdami, visi trys jie šoko ant arklių ir leidosi bėgti. Smarkiai jie lėkė per stepę, net žolės ties

ko į šalis, bet Timūro žirgai buvo dar greitesni. Totoriai juos prisivijo ir pagavę nusivarė į savo stovyklą.

Juos išvydęs, chanas mostelėjo ranka ir linksmai prašneko į Kaributą:

— Nemanyk, kad aš savo širdyje tūžtu ant tavęs ar ant tavo draugo. Man patinka narsus vyras. Vienok aš esu teisingas ir paskirsiu savo teismą.

Atsigręžęs, jis paklausė savo patarėjų ir vadų:

— Kokios bausmės jis vertas?

Anie atsakė, vienas už kito šaukdamai:

— Jį reikia pririšti prie laukinių žirgų ir suplėšyti!

Tai išgirdęs, Timūras ilgai mąstė. Paskui jis prabilo lėtu ir ramiu balsu:

— Aš esu Timūras, prieš kurio vardą dreba žmonės, miestai ir žemės. Pasakyk man, kas per vyras yra tavo karalius, kad jis nepabūgo ir stėjo į ginčą su manimi! Man patinka drąsi širdis.

Tada jis ėmė kikinti, o jo patarėjai žiūrėjo ir stebėjosi, nesuprasdami.

Nutilo chanas ir tarė:

— Nūn aš duosiu savo sprendimą.

Jis pasilenkė prie Kaributo ir kalbėjo, pakėlęs pirštą į žiūrėdamas į jo akis:

— Tave ir tavo draugą aš paleisiu, kad nujotumėte pas savo karalių ir jam pranestumėte, ką sako Timūras. Štai kalba ir taip sako Timūras: — Aš esu galingas ir didis, ir prieš mano veidą drebėdama puola visa žemė. Tik tu vienas drįsai žvelgti tiesiai man akis į akį ir kautis su manimi. Aš, Timūras, dabar sakau, kad nenoriu daugiau su tavimi turėti ginčo, kad tu esi mano bičiulis ir brolis, ir kad aš gerbiu drąsų vyrą, kuriam lygaus ligšiol dar neradau. Ir jeigu nori, tu gali atjoti pas mane viešnagėn, ir mudu sėdėsime po mano palapinę, gersim geriausių kumelių pieną ir šnekėsime išminties žodžius. Taip kalba Timūras, kuris pasikelia ir ateina, kaip visa naikinantis debesys.

Tai pasakęs, jis atsilosė ir baigė:

— Dabar jūs tris dienas ir tris naktis viešėkite ir linksminkitės pas mane, o ketvirtąjį rytą išjosite į savo žemę.

Po tų žodžių jis atsisuko į totorių ir pasakė:

— Tave gi pririš prie dviejų laukinių arklių ir suplėšys, nes tu išdavei savo Timūrą ir savo brolius.

Taip kalbėdamas, jis atsistojo ir nuėjo į savo palapinę, o visi stebėjosi jo nuosprendžio išmintimi.

Kaributas ir Pukurevas, tris dienas viešėję pas Timūrą, iškeliavo į savo kraštą, nešdami jo žodžius karaliui Vytautui, ir savo meilę mūsų tėviškės dūmui, jos upių tekėjimui, jos dirvų grumstui ir jos žmonėms, kurių taip ilgėjosi širdis.

ŠIENPIOVĖLIAI VALIO

A. MAZIULIS

Sutartą rytą, vos tik rytuo-
se pradeda šviesėti ir šiaip
taip kojų pirštus įžiūri, iš kai-
mo pasipildavo ežiomis ir ta-
keliais vienmarškiniai vyrai.
Jų visų būdavo pacios ploniau-
sios drobės marškiniai, baltos
kelnės ir visi susijusę gra-
žiausių raštų juosta. Ir di-
džiausia gėda būdavusi tai mo-
teriskei, kurių namų vyrų
marškiniai nebuvo pakanka-
mai ploni ir balti per sienapiū-
tę. Vyrai susirinkę pievoje,
pamerkdavo savo dalges į ra-
są ir jas gerai išsipytydavo.
Tuo met šeimininkas užbrida-
vo savo pievos ežią ir pradė-
davo pirmąjį pradalgį. Pirmas
pradalgis buvo garbės pra-
dalgis ir jį pildavo pats še-
imininkas, o kartais net senė-
lis, kuris su tuo pradalgiumi
ir baigdavo savo sienapiūtę, pa-
likdamas visą piovą jaunie-
siems. Išvairius pirmą pradalgį,
gale vyrai sustoję užvaliuo-
davo:

— Valio, valio, valio,
dalgelė, valio.

Valio, valio, mano žibuolėlė,
valio...

Šiuo valivimu senieji duse-
tiškai piovėjai pranešdavo sa-
vo kaimynams, jog pievoje jau
atsiradę. Ir buvusi didžiausia
nagarbė užvaliuoti tokią dai-
ną paskutiniams. Labai dažnai
į pievą susirinkdavo dar tam-
sumoje ir susėdę pievoje lauk-
davo, kol bus galima pradėti
piauti, užteks šiam darbui
šviesos, kad tik šį rytą pir-
miems užvaliauvus ir kitus tin-
giniais bei miegaliais apsau-
kus. Kiti pradalgiai jau nebu-
vo taip svarbūs, piovėjai juos
nuvartydavo, išsipytydavo dal-
ges, gerai žole nušluostę ir
grįždami suvaliavo arba
kitą sienpiūvių giesmę sugie-
davo. Tuo metu šeimininkas
atpaudavo reikalingus pa-
kraščius ir paantvalnius. Bai-
nuodami keldavo si-
kita, dalges ant pečių
užsimetę ir pro kaimynus pra-
eidami, jas pūstyklėmis pa-
skambindami. Draugėn suėję
ir po vieną valivimą užtrauk-
davo, kartais po pradalgį išva-
rydavo: savo dalges ir išmone
parodydami.

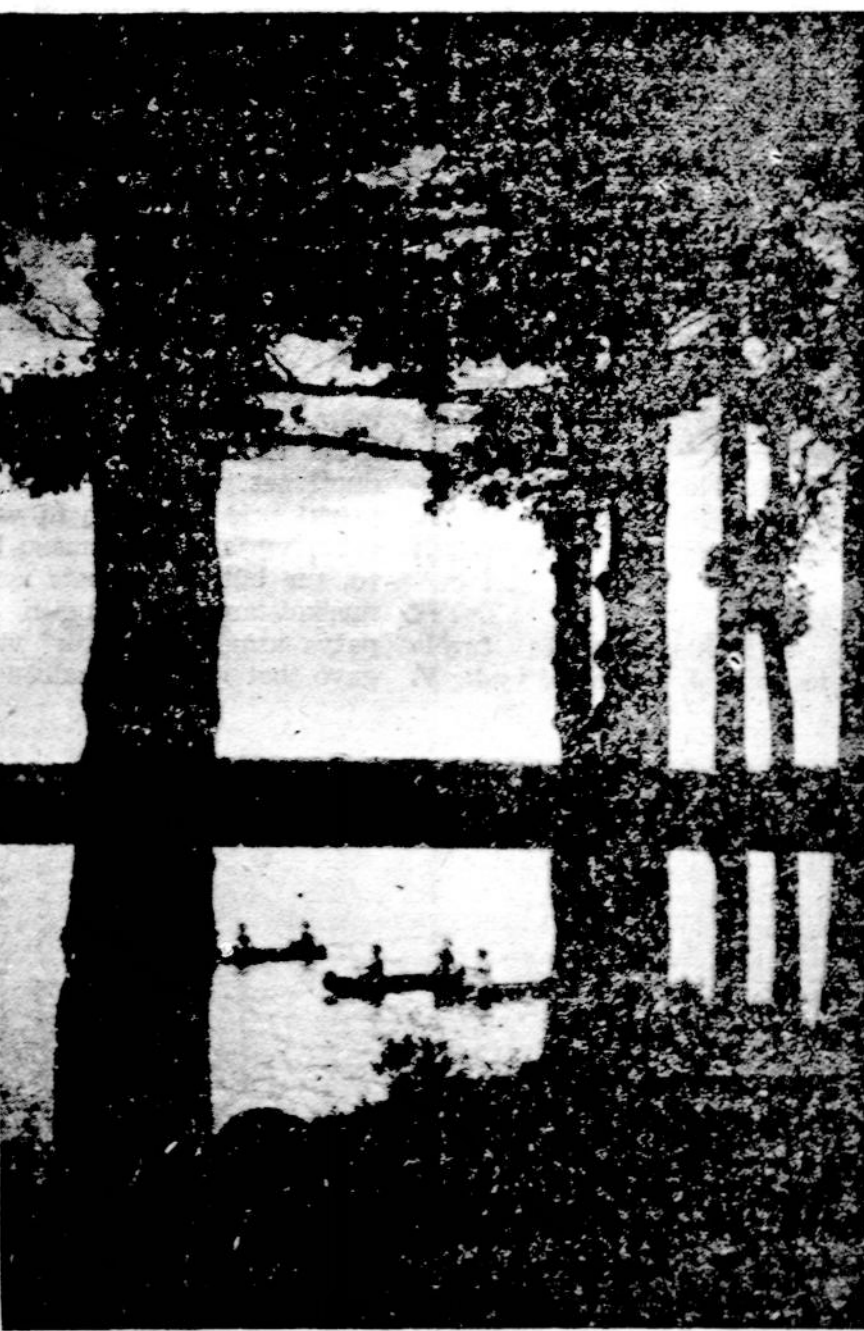
Pusryčiai žolėje

Saulutei pakilus, per kaimo
laukus suskambėdavo nauja
daina, prasidedanti kaimo so-
dybomis. Netrukus rugių pa-
barėmis pasirodydavo mergai-
čių būrelis, apsikaisiusių sijo-
nėlius ir viena ranka benešan-
čių lauknešėlius, o kita — ra-
šytą grėblį. Jos eidavo ir
traukdavo sutartines arba lau-
kų giesmes. Pievose joms atsi-
liepdavo valivimas ir sutarti-
nis dalgių pūstymas. Sutartinis
dalgių pūstymas dusetėliuose
buvo labia reikšmingu laiko-
komas, tie, kurie nepriside-
rindavo, buvo ištisus metus
pajuokiami, jog dar vaikiga-
liai dalgės dainos nežina. Ly-

giai taip pat svarbiu buvo lai-
komas sutartinis piovimas. Ir
geri piovėjai dažnai išvydavo
jauniklius į pievos galą, kad
šie jiems sutartinės negadin-
tų.

Pievos pusryčiai seniau aukš-
taiciams buvo paprasti ir visų
vienoki: raguoliai su bulvių ar

kruopų dažiniu ir baltos kruo-
pos, dažniausia — šustų avių.
Avižinės kruopos priklauso
prie skanėstų ir jos buvo ver-
damos per šianapiūtę arba rū-
giapiūtę bei didesnes šventes.
Pasninkų dienomis geros sei-
mininkės paruošdavo jau tų
metų raugintų umėdžių ir bi-
tininkų šeimose — medaus mie-
šimo. Daug kur tokioms dienoms
seneliai ir paaugliai pa-
rūpindavo žuvies, kuri nesu-
kiai buvo sugauname šiltomis
vasaros naktimis.

"Plaukia sau laivelis" ... tarp žaliųjų Lietuvos laukų.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Vis tik paskatina

Šv. Alfonso parapijinė mo-
kykla, baigdama mokslo me-
tus, kasmet panaudoja daug
priemonių, kurios skatina mo-
kinių auklėjimąsi ir mokymąsi.
Pav., šių mokslo metų baigi-
mo proga atitinkamai buvo
atžymėti apie 50 mokinių: už
tikybos mokslą ir jos prakti-
ką — L. Bridickas, lietuvių
kalbą — V. Vaitkevičius, ang-
lų kalbą — J. Mendelis, mate-
matiką — J. Keong Chin, ge-
rą mokymąsi bendrai — N.
Brazauskaitė, Ir. Radauskaitė,
K. Grigaitytė, B. Dulytė, J.
Grigaitis, J. Keong Chin, P.
Eisenhoveris ir R. Wille, už
pavyzdingą mokyklos lankymą
net 36 mokiniai.

Keletas atžymėtų mokinių
buvo geriausiai apdovanoti. Pav.
Antanas Kvedara gavo teisę
ketveris metus nemokamai

mokyti Baltimore's Calvert
Hall College, Jurgis Žilinskas,
Leonardas Bridickas ir Joseph
Keong Chin pinigines dovanas
už konkursinę temą "Ameri-
can Legion Americanism", o
Birutė Petkutė ir Jurgis Ži-
linskis American Legion me-
dalius. Visi kiti pasižymėję
mokiniai buvo apdovanoti įvai-
riais ženkleliais ir kit. Premi-
jas ir dovanas parūpino para-
pijos klebonas kun. dr. Men-
delis, ir Lietuvių Legionierių
Posto vad. A. Dranginis, ku-
rie jas ir įteikė.

Kadangi visi mokinių atžy-
mėjimai yra skelbiami viešai
mokslo metų pabaigos akto
metu, kur dalyvauja paprastai
labai daug žmonių, tai moki-
niams tas daro didelio įspū-
džio ir paskatina stengtis nau-
jais mokslo metais. Pirmau-
jančių mokinių žymią daugu-
mą sudaro lietuvių vaikai.

Ką darbo žmogus turi žinoti apie liberalizmą

KUN. KAZYS MAZUTIS

Liberalizmas pasireiškia pa-
saulėžiūroje, politikoje, vėliau
ir ūkiniam žmonių gyvenime.

Liberalizmu vadiname tam
tikrą pasaulėžiūrą, kuriai pil-
nai išaiškinti reikėtų prirašyti
nemažą knygą. Čia patiekiu
tik kelias mintis, vieną kitą li-
beralizmo bruožą.

Jis paskelbė šiaip jau labai
gražią mintį: "Laisvė vi-
siems!" Anot garsiojo sociolo-
go Albert Rossel, toks libera-
lizmas davė visišką laisvę: pe-
lo ieškoti bei gaudyti, konkuru-
uoti ir visai nevaržomai ūki-
kai tvarkytis. Anot jo, šita
laisvė virto kova visų su vi-
sais: ne konkurencija, o ko-
va, kuri neatsižvelgia į nieką,
nes jau niekam nerūpėjo vi-
suomenės gerovė, niekas ne-
galvojo daugiau apie masių
gerbūvį ir kančias. To paties
autorius tvirtina, vienas
kitas mažas žmogus tame lai-

kotarpėje iškilo, bet šioje ko-
voje už būvį jam padėjo arba
laimė arba brutali jėga, smur-
tas. O kadangi visų kitų laimė
nelankė, o jie nebuvo bruta-
lūs, tai virto mase; jie pa-
sidarė sviediniu, kurį spardė
vos keli. Masės darbas pasida-
rė preke ir ėmonės, kurie dir-
bo, virto mašinomis". (Kriche,
Arbeiterfrage, Sozialismus,
1949), psl. 33).

Taigi liberalizmas parėmė
laisvę turtingųjų, stipriųjų ir
išnaudotojų, laisvę kapitalui
ugdyti ir stiprinti, nepaisant
paprastųjų žmoniškumo rei-
kalavimų. Liberalizmas parė-
mė ūkiškai stipriuosius ir jų
gobšumą, pastumdamas tokiu
būdu mases į skurą ir vargą.
Liberalizmo skelbiama laisvė
reiskė — nevaržyti žmogaus,
jis grąbsto milijonus, nevar-
žyti žmogaus, kai jis išnaudoja
ūkiškai silpnesnius. (Plg.
Didžiosios Grumtynės, psl.
16-17).

Trumputė pertrauka

Šv. Alfonso parapijos klebo-
nas kun. dr. Mendelis liepos
mėnesį pasiskyrė trumpai dar-
bo pertraukai. Parapijos eina-
muosius reikalus laikinai tvar-
kys kun. Sargus ir kun. Pat-
laba.

Gerb. klebonui, metų būvy
be atvangos dirbusiam pasto-
racinį ir parapijos administra-
vimo darbą, linkime gero poil-
sio, nes naujieji darbo metai
vėl bus reikalingi daug jėgų,
kantrybės ir nepalaužiamos
valios numatytiems užsimoji-
mams vykdyti.

Mirė

Birželio 26 d. širdies liga
mirė Bronius GIKNYS, 62 me-
tų. Palaidotas birželio 30 d.
Holy Redeemer kapinėse. Lai-
dotuvių pamaldos su 3-mis mi-
šiomis buvo atlaikytos šv. Al-
fonso bažnyčioje. Velionį paly-
dėjo didelis būrys saviškių,
kaimynų ir pažįstamų. Visus
laidotuvių reikalus tvarkė Ka-
zimieras Kačauskas.

Linksmą gegužinę

Liepos 1 d. Lietuvių Tremti-
nių D-jos Valdyba Mikalajūno
vasarvietėje surengė gegužinę.
Pasitaikė labai geras oras. Bu-
vo nemaža svečių. Visi links-
mai ir sveikai praleido laiką.
Buvo įdomiai linksmą progra-
ma, kurią daugiausiai atliko
naujakurių jaunimas.

Draugijos Valdyba, rengda-
ma šią gegužinę, turėjo daug
rūpestio ir darbo, nes gegužinė
nėra dalyviams dar organizavo
ir maitinimą. Šio rūpestio pa-
čią didžiąją dalį sekmingai iš-
vežė kietu savo darbu Rakaus-
kienė, Balčiūnienė, Auštrienė,
Noreikienė ir Rekauskaitė,
pasitelkusios dar naujakurių
mergačių. Ši pramoga daugelį
įtraukė iš tvankaus miesto į
gamtą.

ATSITINKA KARTAIS IR TAIP

Kariuomenės teismas nutei-
sė 10 parų arešto vieną juodu-
ką kareivį, kam jis manevrų
metu paleido šūvį po to, kai jis
buvo jau "nušautas".

Marcel Buche buvo Marsei-
le policijos sulaikytas, kam
jis norėjo žmogui įkisti sukla-
stotą pinigą. Tačiau jo teis-
mas nenubaudė, nes jis įrodė,
kad šį pinigą jam davė polici-
ja, kaip atlyginimą už suras-
tas brangenbybes.

Milijonai pelių šiaip ir a-
napus Atlanto dabar gyvens
ilgiau, nes Škotijoje, Johnstone,
sudegė pelėkautų fabrikas.
Jis kas metai pagamindavo
milijonus spastų. Dabar fabri-
kas turi būti pagrindinis
atstatytas. Per gaisrą ugnis
sunaikino Amerikos 3,000 dol.
užsakymą.

Rugpjūčio 12 d.

Tėvų Pranciškonų Šv. Antano
Vienuolyno Parke,
Kennebunk Port, Maine,

įvyksta

Naujosios Anglijos

LIETUVIŲ DIENA

Ši išskilmė jungiama su

T. GEDIMINO JOČIO, O.F.M., PRIMICIJOMIS

Lietuvių Dienoje yra maloniai kviečiami dalyvauti visi
Tėvų Pranciškonų geradariai, rėmėjai ir visi
Amerikos lietuviai.

Lietuvių Dienos reikalais prašome kreiptis šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS, KENNEBUNK PORT, MAINE

DRAMBLIŲ KAULAI AMŽINAME SNIEGE

Sovietai, užleidę geležinę už-
dangą, paslėpė visas įdomias
istorijas apie aukso lobius, ku-
rie guli tolimuosiu Sibiro lau-
kuose, ir uždengė nuo pasaulio
akių didelius dramblių kau-
lo turtus. Jie buvo surasti dar
prieš sovietinę valdžią, senais
laikais.

Mažos salos karalius

1770 m. vienas šiaurinio Si-
biro kaimo medžiotojas nusi-
yrė toli į šiaurę. Jis vadinosi
Liachovas, aistringas medžio-
tojas. Įtužęs vijosi jis lapės ir
kitus žvėrius tolyn į šiaurę,
kol kelią pastojė ledo kalnai.
Tada jis plaukė laiveliu ir
surado salą, kuri iki tol buvo
nežinoma.

Grįžęs į kaimą, pranešė val-
džiai, kad suradęs salą. Prae-
jo keletas mėnesių. Jau buvo
jis ir užmiręs nežinomą salą,
kai atėjo karalienės Katarinos

PASISEKĖ REKLAMA

Viena norvegų firma Osloje
pasisamdė naują reklamos vir-
šininką, kuris visur iškabinėjo
šūki: "Ką darai, daryk tuo-
jau".

Po savaitės laiko vienas
draugas užklausė jo, kaip se-
kasi naujas reklamos būdas.
"Ir dar kaip", atsakė jis.—
Kasininkas pasisavino 4000
kronų, buhalterijos viršininkas
vedė savo sekretorę, trys
mašininkės pareikalavo pa-
kelti atlyginimą, darbininkai
įteikė skundą dėl netvarkos
kantinėje, o firmos savininkas
mane atleido".

GYVATĖ PILVĖ

Basrahe vienas brangakme-
nių tekintojas popietėje prigū-
lė prieš saulutę ir užmigo. Prie
jo prisiliauzė nedidelė gyvatė,
kė ir įsiraizė į pražiotą bur-
ną. Žmogus krustelėjo ir gy-
vatę nurijo. Keista, bet jis ne-
jautė jokių skausmų. O gal tai
...nebuvo gyvatė? Žmogus nu-
kūrė pas daktarą, persiėmė
pilvą ir aiškiai sužinojo: pilvė
yra gyvatė! Žmogus ko nemi-
rė iš baimės, kad jis pradės
kandžioti. Bet virškinamosios
sultys jau baigė gyvatę doro-
ti. Liko tik jos griaučiai, ku-
riuos teko operacijos būdu iš-
ti.

Korėjoje patrankos dar nenutyla.

Malonus Lietuvi, savo dosnia auka paremk NAUJĄ LIETUVIŲ RELIGINĮ, TAUTINĮ IR KULTŪRINĮ CENTRĄ— LIETUVOS PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNĄ

Brooklyn 21, N. Y.

680 Bushwick Ave.,

Prie vienuolyno kuriama

DIDŽIULĖ SPAUSTUVĖ

kur spausdinami TT. Pranciškonų leidiniai:

1. DARBININKAS, du kartus savaitėje išeiną laikraštis
2. AIDAI, pasaulio lietuvių mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas
3. SV. PRANCIŠKAUS VARPELIS, mėnesinis religinio - patriotinio pobūdžio laikraštis.

Taip pat kiti lietuviški laikraščiai, žurnalai ir knygos.

Naujam vienuolynui yra pirkti seni namai, reikalingi kapitalinio remonto. Vienuolyno
pirkimo skoloms padengti, remontams atlikti ir spaustuvei įkurti reikalingos didelės sumos
pinigų. Be to, vienuolynui trūksta reikalingiausių baldų, koplyčiai reikalingiausių daiktų.

Už kiekvieną, kad ir mažiausią auką, Pranciškonai bus amžinai dėkingi.

Naujam Pranciškonų vienuolynui ir spaustuvei aukas prašome siųsti šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS

680 Bushwick Avenue

Brooklyn 21, N. Y.

Tel. GLENMORE 5-7068

DR. PETRAS MACIULIS

KITUS GELBĖJO PATYS ŽUVO

DEŠIMTS METŲ PANEVĖŽIO TRAGEDIJAI

Rašydama apie bolševikų terora, mūsų spauda įvairiomis progomis yra paminėjusi ir Panevėžio tragediją birželio 26 d., 1941 metų, tačiau man visomet kildavo į akis tuose aprašymuose pasitaikę netikslumai. Tai vienur tai kitur būdavo sukeičiami kai kurių žuvusiųjų vardai: (čia turiu galvoje tris Panevėžio apskrities ligoninės gydytojus), po viena foto-nuotrauka dažnai minimas, tai dr. J. Žemgulis, tai dr. S. Mačiulis vardas, arba net suminimi priedai, kurių nebuvo.

Todėl, kiek tas man yra žinoma ir kiek pavyko naujų duomenų surinkti, šitos mano korespondencijos tikslas yra visus iki šiolie pasitaikiusius netikslumus atitaisyti.

Tenka pastebėti, kad, rašydami apie anas, siaubingą birželio 1941 m. dienas, Panevėžio tragedijos berods niekas nebuvo išskėjęs viešumon pilna apimtimi, lyg tai būtų buvęs antras ar net trečios eilės bolševikų žudynės, kai sugretinami faktai su masinėmis lietuvių žudynėmis Praveniške, Telšiuose (Rainių miškely), ar Zarasuose. Panevėžys tartum probėgom teuzsinemas, ir tai gal tik dėka to, kad tenai buvo žiauriausiu būdu nukankinti visi trys apskrities ligoninės chirurgai ir galingingoji sesuo.

Tikrovė gi buvo tokia: Panevėžyje bolševikai (ne vienu metu) nužudė per 80 asmenų, kurių skaičiui prie Panevėžio cukraus fabriko 27 darbininkus ir keturis gimnazistus, 3 apskr. ligoninės gydytojus, 1 agiles, seselę ir 44 asmenis, suimtus aplinkiniuose bažny-

kaimiuose, kurių skaičiuije Palėvėnės vargonininkas ir L. Čepelė, sumiti birželio 23 d.

Vokiečiams užėmus Panevėžį, nužudytųjų palaikai buvo surinkti ir pašarvoti Panevėžio katedros rūsyje, viso 80 karstų... Birželio 29 d., buvo 27 palaidoti Panevėžio naujose kapinėse, kitus pasiėmė giminės ir palaidojo savose kapinėse. Atvykusieji į šv. Petro ir Povilo atliadus ūkininkai savo ratus pavertė gedulo vežimais, o nužudytųjų konduktą vedė pats Panevėžio vyskupas K. Paltarokas.

Tiesa, ne visi Panevėžio bolševikų nužudytieji lietuviai tą pačią dieną, tačiau paties fakto kad ir Panevėžys bolševikų buvo labai skaudžiai ir šiurpiai paliestas nederėtų pamiršti. Panevėžys teiskė tik trijų apskr. ligoninės gydytojų ir vienos gail. sesers šiurpias kankinimo formas, užfiksuodamas jas foto-nuotraukose. Nukankintų gydytojų ir kitų asmenų 8 ar 9 lavonai buvo surasti ir atpažinti buv. Panevėžio notaro, J. Moigio, namo tamsiame rūsyje birželio 27 d. Jau sustingusio kraujo klani rodė, kad gydytojai pirma buvo kankinami antro aukšto patalpose, o vėliau pamesti rūsyje po laiptais. Darbininkų ir minėtų gimnazistų palaikai bolševikų buvo užkasti už to paties cukraus fabriko kiemo, griovyje.

Bolševikų žiaurumams išskirti, vokiečiai po trijų mėnesių sudarė tarptautinę komisiją iš specialių daktarų, kurie Kauno universiteto klinikoje tyrinėjo dr. J. Žemgulis ir A. Gudonius lavonus, iš Pane-

vėžio kapinių pervežtus į Kauną, surašydami atitinkamą aktą. Vėliau dr. J. Žemgulis artimieji jo palaikus palaidojo Kauno kapinėse o dr. A. Gudonius — giminės parvežė į Rokiškį; Panevėžio kapinėse pasiliko tik vieno, dr. Stanislovo Mačiulio, palaikai. Gail. seselės (Kanevičienės) palaikai buvo palaidoti kitose, statiatikių kapinėse.

Ligoninės gydytojų tragedija sukrėtė ne vien Panevėžio miestą, bet ir gretimas apskritis, juoba dar ir dėlto, kad daktarai buvo sumiti ligoninėje, o S. Mačiulis ir A. Gudonius išvesti iš operacinės salės apie 12 val., dienos metu, kur jie tik ką buvo padarę operaciją sužeistajam nuo bombardavimo. Vienas vokiečių orlaivis, perskridamas Panevėžio miestą, ties Miesto Valdybos namais numetė bombą, kuri sužeidė vietinį karaimą, dr. Metą. Kai dr. S. Mačiulis birželio 26 d., atėjo ligoninėn lankyti savo anksčiau operuotus ligonis, Metas paprašė jį operuoti, nes bombos skėvelė buvo pataikiusi į jo ūrius. Pasikvietęs savo asistentą, dr. A. Gudonį, S. Mačiulis pradėjo kolegą operuoti. Tuo metu į operacinę įėjo gail. sesuo, Kanevičienė, o paskui į operacinę įsiveržė ginkluoti enkavedistai, rusiskai, leipdamiesi, ar reikalinga jiems sesuo. Dr. S. Mačiulis, pakėjęs galvą nuo operuojamo paciento, atsakęs, kad kiekviena sesuo operacinėje yra reikalinga. Tai jį už jį atsakingas, pasakęs rusiskai tas enkavedistas ir užtrenkęs operacinės salės duris. Po to kios staigios distrakcijos, operacija buvo tęsiama toliau. Puvalandžiai praslinkus, operacinės durys vėl atsidariusios ir tas pats enkavedistas paklausęs, kur sesuo? Visi to operacijos dalyviai apsižvalgę ir tik tuomet pastebėję, kad sesuo Kanevičienė iš operacinės salės buvo pasišalinusi, nes ji faktinai tą dieną prie operuojamo paciento nedirbo. Tuomet tas pats ir kiti enkavedistai, ištiesdami karabinius ir operavusių sąstatą, suriškė rankas auktėn — ir iš opera-

cinės išvarė dr. S. Mačiulį ir jo asistentą, A. Gudonį. Nusivargę suimtuosius į ligoninės pirmąjį aukštą, enkavedistai pastebėję einantį koridoriu ligoninės direktorių, dr. J. Žemgulį, vilkintį baltą chalą, ir jį paėmė kartu su Mačiuliu ir Gudonim. Taip trys apskrities ligoninės gydytojai, chirurgai su iškeltomis aukštytyn rankomis buvo per visą Panevėžio miestą, enkavedistų apsupti, nuvaryti į minėtus buv. notaro, J. Moigio, namus.

Enkavedistus į apskrities ligoninę atlydėjo, jau gimnazijoję pasireiškęs komjaunui, dr. Didžiulis sūnus. Tėvas, atseit dr. Didžiulis tą patį priešpietį net du sykius buvo atvykęs į ligoninę, nors niekas negalėjo pasakyti, kokių tikslų jis ten atėjo. Prie gydytojų areštą tėvas buvo iš ligoninės pasišalinęs, o jo sūnus, daktarus iš ligoninės išvarius, pasiliko ligoninėje su naganu rankose prie telefono centrinės neva tam, kad kas nepašauktų partizanų suimtiesiems gydytojams išlaisvinti. Likusis ligoninės personalas savo chirurgų suėmimu buvo taip prirentas, kad niekas nei nematė šauktis partizanų, bet pradėjo kirsti ligoninės palatas, ieškodami pasislėpusios sesers Kanevičienės. Ją surado moterų palatoje, kur ji nuo enkavedistų manė pasislėpti, nuododama ligonę. Kai jai kiti pranešė, kad dėl jos pasislėpimo enkavedistai suėmė ir išsivargę visus tris chirurgus, Kanevičienė atsikėlė ir nutarė pasiduoti enkavedistams. Birželio 27 d. ji buvo atrasta tame pačiame Moigio namų rūsyje išniekinta ir nužudyta.

(Bus daugiau)

• Marija Mazzarello, šv. kun. Bosko uoli sekėja, birželio 24 d. paskelbta šventąja. Ji su šiuo pasauliu atsiskyrė 1881 m., labai daug gero padariusi Katalikų Bažnyčiai, Nauja šventoji. Jaunystėje matydama didįjį jaunimo mylėtoją šv. kun. Joną Boską skėmingai auklėjant berniukus, pasiryžo jo pavyzdžiu auklėti mergaites. Tuo tikslu buvo įsteigta Marijos Krikščionių Pagelbos Dukterų Kongregacija, kuriai vadovavo pati šventoji. Dabar ši vienuolija turi 13.000 narių ir apie 1.000 mokyklų. Be to, šios kongregacijos seserys dirba našlaičių prieglaudose, ligoninėse ir turi savo skyrius misijų kraštuose.

TU STOSI, VIESPATIE

(Iš "De profundis")

Tu stosi, Viešpatie, Galybių Kunigaikšti,
Ir kris karaliai, kaip vergai žemi, po kojų.
Tu esi, Viešpatie, ir Tavo priešas ten nevaikščios,
Ir nebedengs tamsa Tavų namų, sodybų mūsų ir gojų...

Tu stosi, Viešpatie,
Jų bombos kris kaip rūkas.
Tu tarsi, Viešpatie,
Kaip lapai jie drebės,
Tu mosi, Viešpatie,
Ir vėl diena bus Dzūkijos,
Tu šauksi, Viešpatie,
Pakiks jie iš duobės —

Šiurpiam birželį kritę ir Praveniškiuos,
Ir Zarasuos, ir Petrašiūnuos, ir Panevėžy,
Rainių miškio kankiniai, kaip kraujo žvaigždės blykčios,
Kad liautųs tėviškė skausme rankas grąžyti!
Ir bus Aukštaitiuose,
Ir bus Zemačiuose
Dvasia jų amžiais vis gyva,
Ir žengs į ateitį,
Ir bus gyva tauta,
Kad šviestų amžiais Lietuva laisva!

Bernardas Brazdžionis

Liepos 31-ji yra paskutinė DP registracijos diena emigracijai

DP įstatymas, duodęs teisę tremtiniais (DP) atvykti ir apsigyventi Amerikoje pakeistas ta prasme, kad darbo ir buto garantijoms sudaryti terminas pailgintas vienam mėnesiui, t. y. iki liepos 31 d. Jei kuris tremtinys, gyvenęs Vokietijoje, Austrijoje ar Italijoje, neįsiregistruos vienoje iš organizacijų, kurios rūpinasi tremtinių atgabenimu į Ameriką, BALF Centre ar pas BALF įgaliotinius Europoje iki 1951 m. liepos 31 d., nustos visų teisių emigruoti į Jungt. Amerikos Valstybes pagal DP imigracijos įstatymą. Todėl atkreipti visų tuose kraštuose gyvenančių ir dar neturinčių garantijų lietuvių dėmesį, kad skubiausiai užsiregistruoti emigracijai į Ameriką. Tas liečia tik tuos lietuvių tremtinius, kurie iki šiol neturi darbo ir buto garantijų iš Amerikos; kurie garantijas jau turi tiems registruotis nereikia.

Man gerai žinoma, kad daugelis lietuvių studentų ir kitų privačiai gyvenančių Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje lietuvių tremtinių, ypač neturinčių Amerikoje giminių ir pažįstamų, dar nėra užsiregistravę emigracijai į Ameriką. Kadangi iki šiol į Ameriką jau atvyko ir apsigyveno apie 25.000 lietuvių tremtinių, čia gražiai įsikūrę ir puikiai iš

užsirekomendavo kaip darbuotojus, malonaus būdo ir kultūringi žmonės, Balfas susitaręs su kitomis organizacijomis, sutiko priimt visus be skirtumų tremtyje gyvenančius ir turinčius teisę be kliūčių emigruoti į U.S. Visus tokius priimsime ir aprūpinsime darbo ir buto garantijomis, bet tik sąlyga, kad visi įsiregistruotų emigracijai į Ameriką iki š. m. liepos 31 d. Įsiregistruavusieji Europoje prašomi tuojau patie pranešti mūsų Centrai ir kartu suteikti apie save ir savo šeimą smulkių informacijų, kad galima būtų toliau planuoti ir tvarkyti apsigyvenimo Amerikoje reikalus.

Po liepos 31 d. Amerikos konsulatuose vizų išdavimas tęsis iki šių metų pabaigos, bet vizos bus išduodamos tik iki liepos 31 d. įsiregistruavusiems emigracijai į Ameriką tremtiniais.

Kan. prof. J. B. Končius
BALF pirmininkas

PROF. J. BRAZAITIS

Ateklta iš 3 psl.
kraštų ūkinį bei kultūrinį atstatymą. Politinėje komisijoje jau numatyta išdiskutuoti ir suderinti lietuvių nusistatymą dėl tuose sąjūdžiuose keliamų idėjų europinės ateities klausimu. Šitam reikalui, o taip pat ir kitoms jau lietuviškojo gyvenimo bei jo santykių su kaimynais problemoms persvarstyti iš Vilko pusės yra pateiktas lietuviškasis kolektyvas prie Free Europe, kuris dirba artimaime kontakte su Vilku ir su Lietuvos pasiuntiniu.

— Kiek visame darbe dalyvauja Lietuvos diplomatiniai atstovai?

— Visos veikiančios Lietuvos pasiuntinybės ir konsulatų mūsų užsieninėje veikloje bendradarbiauja su Vilku artimai ir nuosirdžiai, tačiau politikos ratas sukasi lig šiol daugiausia tarp Paryžiaus, Londono, Washingtono. Su šiuo postų žmonėmis daugiausia tenka bendradarbiauti, naudotis jų patarimais, sugestijomis ir jų darbu. Tiek Vilko, tiek jų svarbesni užsieninės veiklos žygiai yra drauge aptariami, suderinami. Darbo intensyvumas priklauso kiekvienoje vietoje nuo individualių aplinkybių, ypač nuo materialinių bei fizinių sąlygų. Vilkas yra pasiryžęs savo veiklą stiprinti, lygiai yra pramatus, artimiausią galimybę suradus, drauge su diplomatiniais atstovais aptarti technines stiprinimo sąlygas ir atskiruose diplomatinuose postuose, baigę savo pasikalbėjimą su Eltos korespondentu prof. J. Brazaitis.

Bažnyčia ir pasaulis

Jugoslavijoje 1950 metų pabaigoje Tito paskelbta amnestija, apimanti 11.000 kalinių, liečia tik 10 katalikų kunigų, kai tuo tarpu uždarytų kalėjimuose yra 300. Išleisti gi atrodo susenę, išvargę ir kai kurie visai arti mirties. "Laisvųjų" piliečių nuotaika yra prislėgta. Perdaug didelis kontrastas pastebimas tarp propagandos ir tikrovės. Iš Amerikos gaunama parama maistu neina liaudžiai, kaip įprasta komunistų reklamuoti; ji atitenka partijos išrinktiesiems, komunisto fanatikams, kurių Jugoslavijoje dabar esą 5 milijonai.

Pal. Pijaus X relikvijos iš šv. Petro bazilikos Romoje nuvežtos į kriptą ir ten laikinai padėtos šalia didžiojo altoriaus. Manoma, kad šio popiežiaus palaikai bus galutinai išstatyti švenč. sakramento kopyčioje, nes jis, būdamas gyvas, pasižymėjo pamaldumu Eucharistijai.

Arkiv. J. Groesz, Vengrijos komunistų nuteistas 15 metų kalėjimo, kaip jį pažįstantieji sako, niekad neužsiėmė politika. Jis nuteistas kitais sumetimais. Amerikos Valstybės Departamentas pareiškė, kad to viso tikslas yra "sunaikinti masines laisvės Vengrijoje, palaužimas asmenų, nenorinčių vergauti valdžiai ir Bažnyčios religinės bei moralinės įtakos sugniuždymas". Užtat tiek senatas, tiek kongresas pasmerkė šitokį vengrų komunistų darbą, nes jis pažeidžia pagrindines žmogaus teises.

Italijos tautinis euch. kongresas įvyks rugsėjo 5-9 d. A. syzijoje. Jame dalyvaus ministras pirmininkas ir kiti valdžios atstovai. Popiežius kongresui pasakys kalbą per radiją.

Sv. Tėvas birželio mėn. pabaigoje specialioje audienčioje priėmė Amerikos darbo sekretorių ministrą M. Tobin su šeimais. Ministras yra katalikas.

Obersalzberge, Vokietijoje, pastatyta didelė bažnyčia, kuriai medžiaga imta iš per karą sugriauto Hitlerio privataus kino teatro. Bažnyčia pašventino kard. M. Faulhaber, paaukodamas ją švenč. Jėzaus širdžiai. Tai yra adidžiausia šventovė, pastatyta Vokietijoje po šio karo. Ji talpina 6.000 žmonių.

PASAULIEČIŲ APAŠTALAVIMO KONGRESAS

20-jo amžiaus bėgyje, penki popiežiai kreipėsi į katalikiškąjį pasaulį, ragindami pasauliečius stoti į krikščioniškąjį sąjūdį. Plečiantis bedievybei ir doriniam pakrikimui, popiežiai ir vyskupai, su visu uolumu, organizavo katalikų pasauliečių apaštalavimą. Šitoje srityje yra daug padaryta, bet dar daugiau liko padaryti.

Iš Romos pranešama, kad spalio 7-14 čia įvyks pasauliečių katalikų akcijos kongresas.

Jis nori:

1. Apsvarstyti pagrindinius dogmatinius, moralinius ir askeitinius dėsnius senųjų ir naujausių popiežių raštų šviesoje.
 2. Nustatyti formas, kuriomis pasauliečiai galėtų savo apaštalavimą atlikti.
 3. Tiksliai nurodyti darbo lauką, kuriam pasauliečiai yra pašaukti apaštalavimui.
 4. Nurodyti pagrindinį apaštalavimo tikslą ir jį planingai įgyvendinti.
- Specialiuose posėdžiuose bus kalbama apie: kino filmas, spaudą, radiją, televiziją. Apaštalavimas intelektualų tarpe, Caritas darbai, katechetinis apaštalavimas, tarp vaikų, kaimo ir miesto jaunimo, studentų. Apaštalavimas sporte, žaidimuose, tarp vidutinio luomo žmonių, misijų kraštuose, kraštuose be tikėjimo laisvės. Apaštalavimas sąryšis su UNESCO, tarp emigrantų, apaštalavimas moterų pasaulyje ir kt.

GRIEBIASI IR TOKIO MELO

Atsakymas į Maskvos radijo transliaciją, kuri buvo perduota italiskai š. m. birželio mėn. 11 d.

Š. m. birželio mėn. 11 d. Maskvos radijas, neva norėdamas patenkinti savo klausytojus italus, vėl kalbėjo apie religijos laisvę Sovietų Sąjungoj. Kalbėtojas pasisakė paduodąs Vilniaus šv. Petro ir "katedro" vykusių religinių apeigų radijo kroniką. Jis nurodė, kad jam buvę leista įeiti į šv. Petro ir Povilo bažnyčią — visą laiką ją vadindamas "katedra" —, kaip gražiausią pasauliui šventovę su 2000 marmuro ir gipso statulų, pastatytą 1666 m. garsių italų architektų. Toliau pažymėjo, kad tai buvęs sekmadienis, šv. Trejybės šventė, "didžiulė katedra" buvusi pilna žmonių, susirinkusių net iš apylinkių, kad katedros dekanas Nicola Targevič sakęs pamokslą, kurio vertimą kalbėtojas padavęs italų kalboje.

Iš to, kas buvo kalbama, klausytojai turėjo suprasti, kad visa vyko birželio 11 d. (tą pačią dieną, kai buvo skaitoma radijo kronika). Tik jiems buvo neaišku, kaip Vilniuje tą dieną galėjo būti šv. Trejybės šventė, kuri šiemet buvo gegužės 20 d. Jei tai tikrai buvo minėta šventė, tai ji buvo ne katalikams, bet pravoslavams, kurie dar laikosi senojo kalendoriaus. Taigi, negalima kalbėti apie katalikams teikiamą religijos laisvę.

Religinių apeigų vietą kalbėtojas vadino "šv. Petro ir Povilo katedra". Jei jis būtų paklausęs, kiekvienas Vilniaus

vaikas jam būtų pasakęs, kad Vilniaus katedra nuo amžių yra vadinama "šv. Stanislovo bazilika." Kiek žinoma, bolševikai ją yra pavertę šokių sale... Toliau, apeigas atlikus kunigą kalbėtojas vadino "katedros dekanu." Tokio titulo Vilniaus Katedra — niekuomet nėra turėjusi. Jei tai būtų tikrai katedra, joje būtų turėjęs apeigas atlikti ir pamokslą pasakyti, kaip tai yra įprasta didesnėse šventėse, pats jos rektorius arkivyskupas Mečislovas Reinys. Bet jau visas pasaulis žino, kad arkivyskupas Reinys iš Vilniaus yra deportuotas ir šiuo laiku jei dar nėra nužudytas, gal gyvena kur nors Sibiro tundrose. Kiek jis ten turi laisvės, nesunku yra įsivaizduoti. Be to, jei pamokslas būtų buvęs pasakytas katalikų kunigo, kaip tvirtino kalbėtojas, jis būtų turėjęs kalbėti apie tos dienos šventę ir apie šv. Trejybę. Bet Maskvos radijo minėtas pamokslininkas kun. Nicola Targevič šios temos nė nepalietė, pasitenkindamas tik priminti žemės gelmių paslaptis, mokslo, gamtos ir technikos stebuklus ir kalbėdamas apie karą, apie kapitalistus ir t.t.

Maskvos radijo kalbėtojai tik tiek tegalime pasakyti, kad Vilniuj niekas nenorėjo karo, ir kad tik jie, bolševikai, jo norėdami užpuolė Baltijos valstybes ir sulaužė visas sutartis. Ir dabar Vilniaus ir Pabaltijo gyventojai ne karo nori, bet trokšta, kad bolševikai kuo greičiau ir kuo toliau pasitrauktų iš jų krašto, palikdami gyventojams ramybę. Tik tokiu būdu jie galėtų įrodyti, kad tikrai nori taikos ir tautų laisvės.

Kad ir jums neužklijuotų burnos ir neatsidurtumėte už spygliuotų vielų, prisidėkite prie kovos su komunistu, kuris smaugia žodžio ir minties laisvę, neduoda laisvės tikėjimui, naikina žmogaus asmenybę ir jo laisvą pasireikimą. Amerikoje to nėra ir kad niekada to neįvyktų, kovokime su laisvės engėjais ir šiame krašte. Jie yra Sovietų Rusijos gaminiai (Made in U. S. S. R.).

(Anti-Defamation League)

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CLEVELAND, OHIO

• **Operos solistė A. Dambauskaitė** nuo vasario 12 d. gyvena Miami, Floridoje, dainavo Vasario 16-sios proga televizijoje, Tautų festivaly, per radiją ir viešose koncertuose Grand Parke simfoniniu orkestru, C. La Monikai diriguojant apie 30,000 žiūrovų, prie mėnulio ir palmių.

• **Stoughtono lietuviai** birželio 17 d. surengė Tėvo Dienos minėjimą.

• **Amerikos R. Kr.** kraujo banko pirm. John R. Winterbotham atsiuntė Chicagos lietuvių dienraščiams "Draugui" ir "Naujienoms" padėkos laiškus už bendradarbiavimą kraujo aukavimu vajuje birželio 15 d. Lietuviai suaukavo arti šimto puskvorčių kraujo.

• **Zenonas Galius**, buvęs nacių kacetų kalinys, prieš 11 mėnesių atvykęs iš tremties, sunkiai serga ir yra blogoje medicininėje padėtyje.

• **Kun. A. Linkus**, Chicagos šv. Kryžiaus parapijos klebonas pasižymėjęs veiklu, skonių ir lietuviškos kultūros dvasia, neseniai atremontavęs savo parapijos bažnyčią iš lauko pusės, ilgai ieškojo jos vidaus dekoravimui tinkamų žmonių, kad atliktų darbą vertingai ir originaliai. Dabar jis bažnyčios dekoravimui parinko dailininko A. Valskos įsteigtą Bažnytinio Meno Studiją.

Studentų Ateitininkų Sąjungos stovykla

Studentų Ateitininkų Sąjungos nariams: abiturientams, studentams, jaunimo kuopoms ir visiems buvusiems Vokietijoje studentų atkūrimo sąjungos nariams ruošiamą trijų dienų stovyklą, kuri prasidės rugpjūčio 3 d. Eventualiai stovykla gali būti pratęsta iki 7 dienų, jeigu atsisiras pakankamas iš anksto užsiregistravusių stovyklautojų skaičius vienai savaitėi.

Stovykla įvyks prie Paw-Paw ežero, Michigane.

Tikimės gausiai dalyvių, nes stovyklai vieta yra tikrai puiki ir dalyviams išlaidos nedidelės.

Prašome ruošti stovyklai ir apie savo dalyvavimą skubiai pranešti S.A.S. Centro valdybos sekretorei

O. Stankatytė,
1303 S. Kildare Ave.,
Chicago 23, Ill.
S. A. S. Centro Valdyba

Quaker Path & Mount Grey Rd. Stony Brook, Long Island

STONY BROOK LODGE

Vedėja Pr. LAPIENĖ

Kam patinka gamta—grynas oras, medžiai ir jūra, — kviečiamas atostogas praleisti Stony Brook Lodge, lietuvių vasarvietė. Viešbučio kambariai su visais moderniais patogumais. Sveikata ir jvairius maistas. Mėgstantiems skaityti čia pat didelė knygų biblioteka.

Kainos pernaktis: vienam asm. savaitė nuo \$40.; dviem kambari nuo \$70.; vienam asm. parai nuo \$7. Vaikams pusė kainos, bet jie priimami tik su tėvais. Birželio 10 žymi nuolaida.

Dėl rezervacijų rašykite MRS. LAPE, STONY BROOK, N. Y. Telefonai: Stony Brook 8-8 arba Stony Brook 586.

Susiekimas: Traukiniu iš New York'o imti Pennsylvania stoty Long Island traukini, einanti į Port Jefferson (dažnai ji reikia pakeisti Jamaica stotyje, persėdant į kitą Long Island traukinį, einantį į Port Jefferson). Nut Jamaica mažiausiai po 1½ val. kelionės išlipti Stony Brook stotelė, nuo kur taxi už 35c priveža prie vasarvietės durų.

Automobiliu: iš New York'o važiuoti 25 kelių iki Smithtown, o nuo čia imti 25A ir juo važiuoti iki Stony Brook geležkelio stotelės. Nuo čia, sekant Stony Brook Lodge iškaba, sukti po kairei ir tiesiog važiuoti iki vasarvietės (viena malio keliu).

Piknikai tą pačią dieną įvyko net keli: naujosios parapijos bažnyčios statytojai su rengė liepos 4 d. parapijos sode, lietuviai veteranai liepos 4 d. Morscherio farmoje, Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius liepos 8 d. Green Road, SLA kuopos liepos 8 d. Morscherio farmoje Miner Road.

Ateitininkų Federacijos vyr. valdybos reikalų vedėjas Pr. Joga liepos 1 d. dalyvavo moksleivių ateitininkų vasaros stovyklos pabaigtuvių iškilmėse ir valdybos vardu pasakė žodį.

Petra ir Povilai savo vardinę progą, tremtinių draugijos valdybos pirmininko Petro Stravinsko iniciatyva, sudėjo per šimtą dolerių Europoje likusiems lietuviams paremti. Pinigai į Europą bus pasiųsti per BALFą. Aukotajai galėjo nurodyti asmenis, kuriems jų auka skiriama. Tikima, kad šis gražus sumanymas toliau palaikys ir kiti šeimyninių pobūdžio bei švenčių rengėjai.

Amerikos Lietuvių Piliečių klubas turi įdomiu būdu sudaromą fondą — klubo lankytojai, sugauti nusikeikiant, turi mokėti nedidelį pinigą į šio fondo kassą. Tačiau ir iš mažų pinigų ilgai susidaro nemažos sumos. Pvz. Kalėdų senelis šv. Jurgio parapijos mokyklos mokiniams iš šio fondo išdalijo už aštuonisdešimt dolerių su viršum. Neperseniai klubas iš šio fondo vėl paskyrė trisdešimt penkis dolerius nupirkti cigarečių veteranų ligoninėje gulintiems kariams. Ligoniai ir jų kapelionas kun. Ch. Petreikis yra už šią auką didžiai dėkingi.

Neringos skaučių vadovybė liepos 21 — rugp. 5 d. rengia skaučių stovyklą Brecks-villėje Metr. Parke. Į ją priimama ir neskautes. Rengimo komisiją sudaro skautininkės J. Gulbinienė, St. Radzevičiūtė ir dr. Kasiūnaitė. Mokestis \$20.

Ateities klubas liepos 4 d. turėjo išvyką į Virginiją Cendall Park, kurioje dalyvavo per keturiasdešimt asmenų.

Alfonsas Pareigis, neseniai atvykęs tremtinys (Europoje jis studijavo mediciną) įsteigė maisto ir kitokių dalykų parduotuvę, 1439 So. 49th Ave. Cicero, Ill., kur dabar gyvena. Jo sugebėjimai ir pastangos patenkina visus. A. Pareigis uoliai platina lietuviškus laikraščius ir naujausias lietuviškas knygas. Lietuviai įvertina ir remia jį.

Lietuvė tremtinė, kuri buvo atleista iš darbo už birželio informacinių lapelių platinimą savo įmonėje, yra Pėterienė. Pasitraukdama įmonės vadovybei ji paaiškino lietuvių tautos padėtį ir nurodė, kad kovoti su komunizmu yra jos tautinė pareiga. Vietos NCWC pažadėjo jai surasti naują darbą. Tremtinių draugija pasiėmė aiškinti šį klausimą teisiniu atžvilgiu. Atleidusi įmonę yra The Guarantee Specialty Mfg. Co.

B. ir J. Vasilauskai savo dukrelę birželio 24 d. pakrikštijo Dalia Marija. Krikštą tėvai buvo Ir. ir A. Susinskai.

R. ir A. Čepuliai birželio 30 d. susilaukė pirmgimio, kuriam parinko Rimvydo Liudviko vardus.

Algirdas Samas liepos 7 d. vedė N. A. Mikilionytę. Abu yra senosios emigracijos lietuvių vaikai. Vėstuvų apeigos įvyko naujosios parapijos bažnyčioje, pokylis — slovenų salėje 6409 St. Clair Ave.

W. Jakubs (Jakubauskas), žinomas laidotuvių direktorė D. Jakubauskienės sūnus, birželio 30 d. vedė H. Morosos. Šliūbą davė šv. Jurgio parapijos klebonas, asistuojamas abiejų savo pagalbininkų kunigų. Pusryčiuose Waide Park svetainėje dalyvavo kunigai J. Angelaitis, B. Ivanauskas, Ch. Petreikis, K. Sirvaitis ir didelis būrys kviestinių svečių. Pokylis įvyko lietuvių salėje.

J. Gatautis, buv. Kauno valstybinio teatro aktorius, persikėlęs iš Pittsburgho, įstojo į VI. Brazilio vedamą dramų studiją — jis ne tik vaidina, bet kai kuriuos dalykus studijoje ir dėstys. **St. P.**

Spaudos kioskas Clevelando šv. Jurgio parapijos patalpose jau antri metai sėkmingai platina lietuviškas knygas, žurnalus ir laikraščius.

Nuo savo įsikūrimo dienos kioskas yra pardavęs įvairių leidinių už daugiau kaip tris tūkstančius dolerių. Čia priimamos "Darbininko", "Draugo", "Aidų", "Lietuvių dienų", "Eglutės", "Ateities", "Kario" ir visų kitų laikračių naujos prenumeratos, pratęsiamos senosios, persiunčiami skelbimai ir atliekami kiti laikraščio patarnavimai. Apsidraudusieji LRKSA kiekvieną mėnesio pirmąjį ir antrąjį sekmadienį gali sumokėti savo mokesčius.

Per kioską sudaryta per 80 darbo ir butų garantijų tremtiniams. Kioskas atidaras kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 1 val. Jį veda V. Rocičiū, gyv. 7117 Lawnview ave. Cleveland 3, Ohio, talkininkaujant J. Rimašauskui.

BRIDGEPORT, CONN.

Liepos 4, mūsų miestas labai iškilmingai minėjo JAV Nepriklausomybės dieną. Buvo didelis paradas. Lietuvių šv. Jurgio parapijos "flotas" buvo papuoštas lietuviškais ir amerikoniškais vėliavomis. Grupė moterų ir mergaičių, pasipuošusių lietuviškais drabužiais, atvaizdavo gyvą paveikslą. Visa tai pravedė p. C. Baurienė. Visi, kurie matė, gerėjosi.

Vakare 5 val. buvo tautinis festivalis, kur dalyvavo devynios tautos su savo tautiniais kostiumais ir tautiniais šokiais. Lietuvius atstovavo parapijos choras. Jis padainavo "Palankėję, palankėję" (Pocius) ir "Šiltas gražus rudėnėlis" (Šimkaus). Vadovavo A. Stanišauskas. Solo padainavo "Kur bakūžė samanota" — Anna Radvilaitė ir "Stasys" — Anna Yanušas. Tautinius šokius pašoko dvi grupės: ma-

žieji pašoko "Kepurinė", suaugusieji — "Lenciugėlį". Šokius parėngė Inga Tamušaitienė. Šokikus tautiniais drabužiais aprūpino C. Baurienė. Broliai Al ir R. Jurksaičiai savo automobilius šokikus nuvežė, kur reikėjo. Visas choras buvo pasipuošęs lietuviškais kostiumais. Choras dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie šio darbo. Garbė yra jaunimui, kuris atliko šį darbą.

Mirė Jurgis Masaitis

Liepos 5 d. iškilmingai buvo palaidotas iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios seniausios parapijietis Jurgis Masaitis, sulaukęs 84 m. amžiaus. Jis buvo pirmas, kuris tvėrė šv. Jurgio parapiją, davė pirmą ilgalaikę paskolą bažnyčiai, įtaisė did. altorių šv. Jurgio parapijoje ir visuose parapijos reikaluose buvo nuosirdus rėmėjas. Per laidotuves bažnyčioje buvo daug parapijiečių ir draugų. Iškilmingas mišias atliko kleb. kun. J. V. Kazlauskas, mišų metu solo pagledėjo Anna Radvilaitė, vargonais pritariant A. Stanišauskui, grabį nešė šv. Jurgio draugijos nariai, kuriuos jis visą laiką buvo nariu. Jis išauklėjo didelę šeimyną — tris sūnus ir dukteris.

Tai taip mūsų kolonijos lietuviai mažėja. Per paskutinius kelius metus daug pirmųjų parapijiečių nukeliavo į kapus. Dievas žino, ar atsisiras daugiau tokių žmonių. Naujieji atvykėliai senųjų pėdoms vargiai eis; gal vienas kitas. Bet tai bus tik mažuma. Kai kurie iš jų bažnyčios reikais višai nesidomi ir aukų bažnyčiai neduoda. Dar yra ir tokių, kurie ir kitam dar pasako, kad nereikia.

NEWARK, N. J.

"Newark'o ir apylinkės Lietuvių Tremtinių Draugija rengia didelį pikniką-gegužinę"

1951 m. liepos mėn. 22 d. sekmadienį Newark'o ir apylinkės Lietuvių Tremtinių Draugija rengia pikniką - gegužinę, kuri įvyks Lietuvių Laisvės Partijos, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J.

Programoje: šokiai, žaidimai, dainos ir kitos pramogos. Šokiams grieš žinomas lietuviškas "Bel-Chords" orkestras. Pradžią 1 val. p.p. įėjimas 60 centų (įskaitant taksus). Visi kviečiami dalyvauti.

Newarko ir apyl. Liet. Tremt. Draugijos Valdyba

Homestead, Pa.

Lietuvių šv. Petro ir Povilo parapijos 50 metų jubiliejinės sukaktuvės įvyks spalio (Oct.) 13 d., parapijos svetainėje. Rengimo komisija dažnai susirenka ir planuoja, kad jubiliejus būtų pasekmingas. Įrinktos kelios komisijos įvairiems darbams atlikti, numatyta geriausios šeimyninės, kurioms vadovauja M. Dimšienė. Kviečiami burmistrai — Burges iš Homestead'o, Munhall iš West Homestead'o.

Bankietas prasidės 5 val. ir baigsis 7 val. vakare. Bankiete manoma turėti trumpą meninę programą ir kalbas, pritaikintas iškilmėms. Po programos — linksmoji dalis. Bus geras orkestras, bufetas — Bar, A. Zubkaus vedamas.

Visų komisijų pirm. Jonas Grėbliūnas ir kleb. kun. E. Vasilauskas deda pastangas, kad jubiliejus pasisektų. Komisijoms padeda George Adomitis iš Duquesne, vietinio laikraščio Messenger sporto skyriaus vedėjas. Reklamos vedėjas High School prof. A. Stankūnas.

Jubiliejinis piknikas

Šv. Petro ir Povilo parapijos jubiliejinis piknikas įvyks liepos (July) 29 d. sekmadienį, lietuvių ūkyje, Lithuanian Country Club, Willock, Pa. Visas Homestead'as ruošia-

Miss Alice King, iš Pittsburgho, ruošiasi vedyboms su dr. Mustafa Talaat, karaliaus Farouko patarėjo sūnumi. Jis yra baigęs Pensilvanijos universitetą. Jie susipažino Philadelphiajioje.

si šiame piknike būti. Neturintiems automobilių paimta autobusai, visus nuvež ir parveš atgal. Kurie važiuosite autobusais, prašomi užrašyti pas kleboną, ar komitetą iš anksto, kad būtų žinoma, kiek autobusų užsakyti. J. Milleris pikniko "gaspadorius" su pagalbininkais rūpinasi, kad visi atsilankę turėtų gerą nuotaką. Visiems bus proga susieiti tyrame ore ir gražiai kelias valandas praleisti. Kviečiami ir Pittsburgho bei aplinkinių miestų lietuviai.

Worcester, Mass.

Šv. Kazimiero parapijos metinis piknikas įvyks liepos 15 d. puošniame Mairono parke. Mūsų parapijos klebonas kun. A. Petrakis, kun. Tamulevičius, kun. Volungis ir visos katalikiškos draugijos iš anksto ruošiasi kad piknikas būtų sėkmingas. Be to šv. Kazimiero parapijos šeimyninės gamina gardžiausius valgius. Todėl ir kitų miestų lietuviams bus gera proga atvykti linksmai laiką praleisti. D—s.

PADĖKA

Liepos 4 d. nuo pat ryto pasirodė tamsūs debesėliai ir lietučio lašai nedrasiai žmones viliojo į tradicinę Lietuvių Dieną, Šv. Pranciškaus seselių soduose. Gi dienoms metu nesiliaujanti kova tarp saulutės ir lietučio nesuteikė atvykusiems palankių sąlygų šiame piknike tinkamai pasilinksinti. Vis dėlto, kurie atvyko, nuosirdžiai parėmė seselių pastangas ir reikalus. Vieni stiprinosi skaniais valgiais ir gėrimais prie gausaus bufeto, kitus traukė laimės šuliniai su įvairiais rankdarbiais ir dovanomis. Nors ir negausi buvo publika, bet šio pikniko pasekmėms mums tenka pasidžiaugti.

Šv. Pranciškaus seserys šiuo metu reikią didį dėkingumą visiems ebtm kokiū būdu prisidėjusiems: gerb. kapelionui kun. J. Skripkui, Pittsburgho rėmėjui apskričiui, kun. klebonams ir jų vikarams už paraginimus ir dalyvavimą, lietuvių radijo valandės vedėjams už garsinimus, darbininkams-ems už nenuilstantį talkininkavimą, gerasirdžiams mūsų prieteliams ir visuomenei už atsilankymą ir paramą, pagaliau, visiems ir visoms, kas tik vienokiu ar kitokiu būdu parodė savo palankumą ir meilę mūsų lietuviškai kultūrai — jstaigai.

Visus jūsų labdaringus darbus ir aukas pavesime Aukščiausiojo globali, iš Kurio teplaupia jums gausių malonių ir palaimos atlyginimas. Gilią padėką reiškiančios, Šv. Pranciškaus Seserys Motina M. Loyola

• **Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdyba** buvo renkama korespondencijos būdu. Daugiausia balsų gavo ir išrinkti: Vyt. Žvirgždys, A. Kepalas, Byt. Kavolis, A. Vedeckas, Vyt. Gyllys, Vyt. Lapatinkas ir J. Šmulskytis

KAS GALETŲ PADĖTI?

BALFas prašo gerasirdžių Amerikos lietuvių iki liepos 31 d. sudaryti darbo ir buto garantijas šiems lietuviams, dar likusiems Europoje: BAGDONAS, Juozas, gim. 1920 metais. BAGDONAS, Edeltraud, gimęs 1924 m. adresas: Schustal 15, Schwab-Gmund, Germany. BLISKIS, Julius, gim. 1921 m. BLISKIS, Ona (žmona) gimusi 1920 metais. BLISKIS, Verneris, gim. 1942. BLISKIS, Valeris, gim. 1945. Adr. Hersbruck, Regierungslager A Ambergerstr. Germany. DAILEVICIUS, Juozas, gimęs 1909 m. Adr. Hersbruck, Regierungslager A. Germany. VELICKA, Jonas, gim. 1909 m. Adr. Hersbruck, Regierungslager A. Germany. GENCEVICIUS, Juozas, gimęs 1924 m. Adr. Dutzenteich, b/ Nürnberg, Germany. ANKUDAVICIUS, Juozas, gim. 1923 m. Adr. Dutzenteich, b/ Nürnberg, Germany. VIRUISYS, Kazys, gim. 1926 m. Adr. Schwabach, Regierungslager I, Germany. GAICIONIS, Antanas, gim. 1916 m. Adr. Schwabach, Regierungslager I, Germany. MACEINA, Antanas, gim. 1913 m. Adr. Dillingen / Donau, Regierungslager, Germany. JAGMINAS, Jonas, gimęs 1910 m. Adr. (13a) Amberg, Leopold Kaserne, Bl. A. Zim. 78, Germany. PALIONIS, Juozas, gim. 1916 m. Adr. (13a) Amberg, Leopold Kaserne, Bl. A. Zim. 62, Germany. LATKAUSKAS, Jonas, gimęs 1919 m. (German Ethnic). LATKAUSKAS, Lidija, (žmona), gim. 1913 m. LATKAUSKAS, Alfredas, gim. 1940 m. LATKAUSKAS, Brigyta, gim. 1947 m. Adr. Hanau, Rathenau 25, Germany. PETRAITIS, Adolfas, gim. 1898 m.

PETRAITIS, Marta (žmona), gim. 1907 m. Adr. Hanau, R. Kochstr. Reg. Lager, Germany. MULIERIENE, Melita, gim. 1910 m. (German Ethnic). Duktė Karina, gim. 1944 m. Adr. Hanau, R. Kochstr. 16 L., Germany. CEKANAVICIUS, Antanas, gim. 1921 m. CEKANAVICIUS, Magdalena (žmona), gim. 1922 m. CEKANAVICIUS, Karolis, gim. 1950 m. CEKANAVICIUS, Gediminas, gim. 1951 m. Adr. Hanau, R. Kochstr. 16a, Germany. RAMONAITIENE, Ona, gimusi 1908 m. (German Ethnic) Nasilė. RAMONAITIS (sūnus) Emanuelas, gimęs 1940 m. Adr. Hanau, R. Kochstr. Reg. Lager, Germany. RAMONAITIENE, Meta, gimusi 1933 m. (German Ethnic). Adr.

Hanau, R. Kochstr., Reg. Lager, Germany. SLIESORAITIS, Mykolas, gim. 1920 m. Adr. Memmingen, Regierungslager, Bl. 1, Zim. 204, Germany. ENDRIUKAITIS, Jonas, gimęs 1904 m. (German Ethnic). ENDRIUKAITIS, Lydia (žmona), gim. 1906 m. ENDRIUKAITIS, Edmundas, gim. 1939 m. ENDRIUKAITIS, Elena, gimusi 1942 m. ENDRIUKAITIS, Gilbertas, gimęs 1943 m. Adr. Ingolstadt, Elbrecht Kaserne Bl. d., Germany. STATKEVICIUS, Bronė, gimusi 1924 m. STATKEVICIUS, Stefa, gimusi 1946 m. STATKEVICIUS, Leonas, gim. 1951 m. Adr. Ingolstadt, Elbrecht Kaserne Bl. D., Germany. JAKUMAITIS, Erna, gim. 1920. JAKUMAITIS, Teodoras, gim. 1942 m. JAKUMAITIS, Gabrielė, gimusi 1949 m. Adr. Ingolstadt, Elbrecht Kaserne Bl. C/2, Germany. PARTAUSKAS, Povilas, gimęs 1905 m. Adr. Ingolstadt, Elbrecht Kaserne, D. P. Camp, Bl. C, Germany. PIJUS, Albertas, gim. 1910 m. (German Ethnic). PIJUS, Magdalena, gim. 1911. PIJUS, Leonas, gim. 1933 m. PIJUS, Loreta, gim. 1940 m. PIJUS, Ona, gim. 1943 m. PIJUS, Morta, gim. 1946 m. PIJUS, Povilas, gim. 1948 m. Adr. Schnelldorf 22, Kreis Feuchfängen, Germany. PIJUS, Ignas, gim. 1905 (German Ethnic). PIJUS, Magdalena, gim. 1912. PIJUS, Marija, gim. 1934 m. PIJUS, Kazimieras, gim. 1939. Adr. Schnelldorf, Postort 60, Kreis Feuchfängen, Germany. VALIKONIS, Bagošaitė, Anelė, gim. 1920 m. VALIKONIS, Danutė, duktė, gim. 1949 m. Adr. Staatl. Wohnheim, Heidenheim / Br., Germany. RADZEVIČIUS, Narkelūnaitė, Ona, gim. 1919 m. RADZEVIČIUS, PRANAS, gim. 1939 m. NARKELIONAS, Stanislovas, gim. 1950 m. Adr. Staatl. Wohnheim / Br., Germany. REKLAITIS, Gustavas, gimęs 1901 m. (German Ethnic). REKLAITIS, Natalija (žmona), gim. 1904 m. REKLAITIS, Anna, duktė, gim. 1925 m. REKLAITIS, Metha, duktė, gim. 1937 m. REKLAITIS, Lydiya, duktė, gim. 1941 m. Adr. Staatl. Wohnheim, Heidenheim / Br., Germany. STRAZDAS, Gočaitė, Stasė, gim. 1922 m. STRAZDAS, Stasys, gim. 1944. STRAZDAS, Danutė, gim. 1945.

(Nukelta į 7 psl.)

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuojama iš stiprios Braddocko radio stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA, 2211 SARAH ST., PITTSBURGH 3, PA.

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SESTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-7142

J. P. GINKUS AD. JEZAVITAS V. UBAREVICIUS
Direktorius Muzikos Dir. Pranešimų Dir.

Iau 9-ti Metai Kai Visi Klaus-

"Lietuvos Atsiminimų"

RADIOJ VALANDŲ

šeštadieniais, 4:45 - 5:30 p. p.

Stotis WEVD-1330 kil. 5000 w.

JOK. J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. Waverly 6-3325

SAVI, PAS SAVUOSTUS!

KAS GALETU PADETI?

STRAZDAS, Irena, gim. 1948.
STRAZDAS Marija, gim. 1949.
Adr. Lehr uerber Ulm, Obereselsberg, Staatl. Wonnheim, Germany.
LEKAVICIENE - Norkevičiūtė, Jadvyga, gim. 1919 m.
LEKAVICIUS, Leonas, g. 1946.
NORKIČIUS, Eugenija, g. 1950.
Adr. Lehr uerber Ulm, Obereselsberg, Staatl. Wonnheim, Germany.
KACINSKAS, Edvardas, gimęs 1906 m. Adr. Lehr uerber Ulm, Obereselsberg, Staatl. Wonnheim, Germany.
JAKUTIS, Kazė, gim. 1923 m.
JAKUTIS, Virginija, gim. 1947.
JAKUTIS, Algimantas, g. 1951.
Adr. Lehr uerber Ulm, Obereselsberg, Staatliche Wonnheim, Germany.
Zymantas, Povilas, gim. 1925 m. Staatl. Wonnheim, Buchstr., Schwabisch Gmund, Germany.
BURNICKAS - Ščiukaitė, Genovaitė, gim. 1923 m.
BURNICKAS, Nijolė, gim. 1946.
BURNICKAS, Algirdas, gimęs 1948 m.
BURNICKAS, Ričardas, gim. 1949 m.
BURNICKAS, Regina, 1951 m. Staatl. Wonnheim, Buchstr., Schwabisch Gmund, Germany.
JASAS, Jonas, gim. 1919 m. (batsiuvis).
JASAS, Katrė, gim. 1920 m.
JASAS, Marija, gim. 1946 m.
JASAS, Birutė, gim. 1948 m.
JASAS, Pranė, gimus 1950 m.
Adr. Staatl. Wonnheim, Buchstr., Schwabisch Gmund, Germany.
MICKEVICIUS, Jonas, gim. 1911.
MICKEVICIUS, Ignas (sūnus), gim. 1949 m. Adr. Staatl. Wonnheim, Buchstr., Schwabisch Gmund, Germany.
SNEIDERIS, Valteris, gim. 1930 m. (German Ethnic).

SNEIDERIS, Elisabeth, gimus 1927 m.
SNEIDERIS, Werner, gim. 1950. Adr. Wonnheim am Flugplatz, Goppingen, Germany.
KVIKLYS, Juozas, gim. 1922.
KVIKLYS, Aneliese, gim. 1923.
KVIKLYS, Juračė, gim. 1948.
KVIKLYS, Romas, gim. 1949.
KVIKLYS, Algirdas, gim. 1950 m. Adr. Wonnheim am Flugplatz, Goppingen, Germany.
BALTRONAS, Gasparas, gimęs 1902 m. (invalidas). DP Schule, / Donau, Germany.
GUZIKAS, Petras, gim. 1921 m. invalidas. Adr. DP Schule, Neuburg / Donau, Germany.
JANUSIAUSKIENE, Magdalena, gim. 1863 m. Adr. Altersheim, Hotel Chiemsee, Prien, Germany.
PALIULIONYTE, Jadvyga, gim. 1889 m. Adr. Altersheim, Hotel Chiemsee, Prien, Germany.
CECYS, Augustas, gim. 1889 m.
CECYS, Teofilija, gim. 1892 m.
IRO Polizei, Bad-Reishenhall, Germany.
PECHOLZAS, Albertas, gimęs 1902 metais.
PECHOLZAS, Zuzana, gim. 1904.
PECHOLZAS, Jadvyga, g. 1930.
PECHOLZAS, Albertas, g. 1943 m. Adr. Tauperitz 170, b/Hof-Saale, Germany.
DANELENIENE - Lelyte, Sofija, gimus 1897 m. (14b) DP Lager, Laupheim, Germany, French Zone.
VILUTIENE - Daneliūtė, Danutė, gim. 1921 m.
VILUTIS, Arvydas, gim. 1944 m.
VILUTIS, Tomas, gim. 1948 m. (14b) DP Lager, Laupheim, Germany, French Zone.
Galime padėti šioms lietuviams atvykti į Ameriką, jei sudarysime jiems darbo ir buto garantijas. Tik tie lietuviai galės atvykti, kurių garantijas šį mėnesį bus Washingtono aprobuotos. Todėl nelaukime paskutinės dienos ir skubiai siųskime tiems tremtiniams garantijas. BALF

SPORTAS

SACHMATAI

□ Tautvaish Chicago meistris. Tautvaisho laimėjimas Chicago pirmenybių yra didelis ir džiugus įvykis mūsų sporto gyvenime.
Tautvaish į JAV atvyko rugpjūtio mėn. 1949 metais ir per nepilnus 2 metus spėjo pasiekti puikių laimėjimų: 1949 Bostono meistris, 1950 laimėjo Chicago Factor Memorial turnyrą, o 1951 Chicago pirmenybės. Pastarosiose dalyvavo 19 pažangiausių Chicago žaidėjų. Tokios stiprios sudėties pirmenybių Chicagoje nė vienas iš dalyvių nepamena.
Tautvaish pirmenybės laimėjo be pralošimo. Jis surinko 16-2 taškų (14 laimėjimų ir 4 lygioms) ir pasidarė Chicago šachmatų meistrui.
□ Kas seka po Tautvaish. Antrą vietą Chicago pirmenybėse laimės per metų Chicago meistris Poschel, o dėl trečios vietos varžybos eina tarp Michelson, Turiansky, Pizzi, Sandrin, Cohen ir Hahlbohm.
□ Zalis Montreal pirmenybėse užėmė trečią vietą. 1 v. Cohen 1½-1½, 2. Togner 11-3, 3. Zalis 10-4. Bvickovitz (iš Tauragės) surinko 5½-8½ taško. Viso 16 dalyvių.
Montreal pirmenybėse 1949 m. Zalis laimėjo antrą vietą, o 1950-1 vietą. Taigi, Zalis Montrealy laikosi visą laiką tarpe pirmųjų.
□ Vienos turnyro pirmuoju eina izraelietis Czernia su 4½-½. Steiner (JAV) turi 3-2.

□ Vaivoniai, tikslu pasiekti, į Kanados šachmatų pirmenybes (Vancouver, British Columbia, rugp. 26-rugpjūtį 1, 1951) turėtų atsiųsti su Toronto Vyčių klubo iniciatyva.
□ Log Cabin (N. J.) klubo turnyre pirmuoju eina W. Adams, buv. JAV open nugalėtojas.
SPORTAS PASAULYJE
Visų sporto mėgėjų ilgai lauktos Anglijos teniso pirmenybės, populiariai vadinamos Wimbledon'o turnyru, jau pasibaigė. Nė vienas iš numatytųjų favoritų nesugebėjo klasifikuotis finaliniam žaidimui. Vyrų vieneta laimėjo Dick Savitt, iš Orange, N. J., nugalėdamas Mc Gregor iš Australijos 6-4, 6-4, 6-4. Moterų vieneta laimėjo panele D. Hart (USA) finaliniam susitikime nugalėjusi savo draugę S. Fry iš Ohio. Mūsų žinijama laimėjo turnyro favoritais Australas Sedgman su D. Hart. Moterų dvejetą laimėjo australiečiai Sedgman ir Mc Gregor.
Tuo metu, kai pasaulio geriausi teniso mėgėjai bandė savo jėgas Londone, New Yorko miesto dalyje Forest Hills susitiko geriausi tenisininkai profesionalai. Pirmenybės laimėjo antrą kartą iš eilės P. Segura iš Elvadoro, finaliniame susitikime nugalėdamas P. Gonzales rezultatu 6-3, 6-4, 6-2.
Žymūsios vokiečių klubas VFB Muehlburg viešojo Ankaroje (Turkija), kur laimėjo 2 rungtynes: prieš pirmąjį klubą 8-2, o prieš miesto rinktinę 4-1. Keletą savaičių vėliau Berlyne susitiko Turkijos ir Vokietijos rinktinės. Visai nelauktai vokiečiai trečią pokarinį susitikimą pralaimėjo rezultatu 1-2.
German Hungarians laimėjo į German - American lygos pirmenybes, paskutinėse rungtynėse nugalėdami Eintracht 6-1.
Visų didžiųjų nustebimui prieiti metų vokiečių futbolo meistris VFB Stuttgart pralaimėjo ir trečią susitikimą Meksikoje. Šį kartą priešininku buvo Meksikos Necaxa komanda, kuri rungtynes laimėjo 5-1. Vokiečiai iki šiol laimėjo tik vienas rungtynes.
A. I. K. Stockholm grįžo atgal į Europą. Šiame kontinente švedai sužaidė 13 rungtynių, iš jų 10 laimėjo, 2 pralaimėjo ir vienas susitikimas baigėsi lygiomis. Įvairių santykių 69-16. Priešpaskutinis susitikimas įvyko Montrealyje, kur prieš vietinę rinktinę švedai laimėjo 5-0. Paskutinis susitikimas buvo New Yorko su Amerikos meistreriai German - Hungarians: pastarieji turėjo švedams nusileisti. Švedai laimėjo 7-3.
...Po lengvosios atletikos pirmenybių, kurios įvyko birželio mėn. Los Angeles mieste, buvo sudarytos kelios USA rinktinės, kurios išvyko į įvairius kraštus. Į Europą nuvykusi komanda laimėjo visus keturius susitikimus: priešininkais buvo Italai, prancūzai, vokiečiai, šveicarai ir kiti.
BALFo pareigė Chicago buv. ir sporto rungtynių. Naujai sudarytas lietuvių sporto klubas Perkūnas laimėjo krepšinio rungtynes prieš Atleties sporto klubą 41-32. Futbolo rungtynėse Perkūnas turėjo nusileisti vokiečių vienetei Hanza 2-3. gi tinklinio rungtynes laimėjo Atleties klubas nugalėdamas Perkūną 2-0.

Miss D. Hart (dešinėje), iš Coral Gables, Fla., laimėjusi lauko teniso meistrerio titulą (Wimbledon (Anglijoje) vykusiose rungtynėse.

LINKSMOS PLOKSTELĖS REKORDAI

Naujai pagamintos pirmą kartą išleistos lietuvių kalba juokų plokštelės - rekordai. Čia rasit juokų, juokelių - ne linksta keliai. Jeigu Tauksta nesijauktum juok klausydamas, reiktų eiti pasitariti pas savo daktarą. Kaina tik 1 dol.

DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 666, Newark, N. J.

LIETUVOS Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys

SVARAVICIUS (SVARAVICIAD), gimėnės Marijos Gedgaudaitės-Sausdravienės, kuri kilusi iš Sedos, Mažeikių ap.
TUMOSAS, Aleksandras, iš Baburų km., Veisėjų val., Seinų ap.
VABUOLAS Tamošius, iš Veisėjų parap., Seinų ap.
VAIKENAS, iš Pažėnėškų km., Dukšto v., švenčionių ap.
ALEKSA, Izidorius, Jonas ir Vincas, iš Tauragės apskr.
BADUSANKA, Jonas ir jo du broliai bei dvi seserys, iš Anykščių, Utenos apskr.
BALNYS, Jonas, iš Paukščių km., Zaslų km., Trakų ap.
BALYNAITE, iš Strielėjų (ar Kulabiskų) km., Butrimonių vl., Alytaus ap.
BAUZYUS (BOVZYUS), Kazimieras, BERNOTAS, Vladas, iš Stanelių km., Gruzdžių vl., Sialulių ap.
DAMBRAUSKAS, Juozas, sūnus Antano.
DAMBRAUSKAS, Mateušas, iš Anykščių, Utenos ap.
DARULIS, Viktoras, iš Pažėnėškų km., Zelvos vl., Ukmergės ap.
DEMENTAVICIUS, Vytautas, iš Vieskūnų km., Pažaislio vl., Kauno ap., buvo išvežtas Vokietijon 1944 metais, žinantieji apie jo likimą prašomi atsilepti.
DVUZASKAITĖ, Fruzina, nuo Podūnės ap.
KEIZERIS, Jurgis, iš Rugelių k., Tauragės val.
LAZAUNINKAS, Jonas, iš Tilviškių (Giliškių) km., Slavikų parap., Sakių ap.
MACKEVICIOTE - Radzevičiūtė, Ona, iš Oskinių km., ir sūnus Mackevičius, Viktoras.
MIELINSKAS (Molinskas), Antanas, Jonas ir Vincas.
PALIONIS, iš Višniūnų km., A. Panemūnės vl., Kauno ap.
SANDZIOTE, iš Mergutakių km., Punksio par.
STANKEVICIUS, iš Mardosų km., Balbieriškio v., Marijampolės ap.
SURVILA, iš Šaltupio km., Daugėliškių vl., švenčionių ap.
TIMINSKIS, Vincas, iš Pažėnėškų km., Lekėčių vl., Sakių ap., tarnavo Amerikos laivne.
TUSKENIS, Jonas ir Petras, iš Sialulių km., Anykščių vl.
WICHERLONES, sesuo Pranciškos Wicherlones, - Velonišienė, ar jos šeima; gyveno Mahanoy City, Pa.
ZABIELA, du broliai, iš Girelės km., Kavarsko vl.
ZUVELA, Petras, iš Gudžiūnų km., Kėdainių ap.
Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilepti: CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 W. 82nd Street
New York 24, N. Y.

IVAIROS SKELBIMAI

Kviečiame visus savo draugus, pažįstamus ir bendrai visus lietuvius atvažiuoti į gražiąją kalnuotąją New Hampshire valstybę, kurios gamta mažai kuo skiriasi nuo mūsų Lietuvos. Ar tik nebus vienintelė lietuvių atostogų vieta visoje Naujojoje Anglijoje, kur galite ramiai pakvėpuoti tyru kalnu oru.
Važiokite keliu (Route) 3 iki pat mūsų vietos - RED TOP CAMPS, Thornton, N. H., apie 135 mylios nuo Bostono.
Albinas ir Ona Nevierai

PARDUODAMAS NAMAS su 14 kambarių ir balkonais. Penkios minutės kelio nuo Tynian Beach. Antras aukštas laisvas. Kaina pritaikinta greitam pardavimui. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: MRS. T. CHAPULIS
1 Pages Court
So. Boston, Mass.

Lithuanian Furniture Co. MOVERS - Insured and Bonded Local & Long Distance Moving
326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

PIRKITE NAMUS
WILLIAMSBURGE - arti Apreikimo lietuvių parapijos bažnyčios - 8 seimynų namas su taščių butu parduodamas pigia kaina.
WOODHAVEN - arti Forest Park - ir kitose apylinkėse turime gražių namų parduoti.
Namu pirkimo bei pardavimo ir visokios apdraudos (insurance) reikalais gerai patarnaus:
J. P. MACHULIS
Real Estate & Insurance
8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVG.
Pirminė - Eva Markšienė, 625 E. 5th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1298.
Joc-Pirminė - B. Galilėnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. - Stefanija Overkienė, 355 E. 6th St., So. Boston, Mass. Tel. So-8-6029.
Finansų Rašt. - B. Čiulienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So-8-0948.
Edininkė - Ona Sauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė - M. Matejošienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. - Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susitikimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7.30 v vakare, Parapijos salėje, 492 E 27th St., So. Boston, Mass. Visas draugijos reikalus kreipkitės pas protokolų redaktorius.

PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MISUNAS IR SONUS EDWARD MISUNAS SAVININKAI
Lietuviška Užėiga, kur visi myli užėiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.
Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

UZSISAKYKITE TONIKO PAS MUS
Pristatom geriausią toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams.
Kainos priimanos.
Myopia Club Beverage Co.
GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Pristatome Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų.
Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus.
Šaukite: BORIS BEVERAVE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E Street Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

A. J. NAMAKSY
Office Tel. SO 8-0948
Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Res. 37 Oriole Street
WEST BOKBURY, MASS.
Tel. PA-7-1233-W

Automatic Laundry
Nami skalbti neapsimoka. Atneškite baltinius mums ir kai bematant išskalbsime gerai ir pigiai.
396 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
Lietuvis Charles J. Kay, sav.

ALAVIJA
Alavija (Alijosius) yra gera nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšini-mo gumbo ir dieglių, jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunktintas. Paimk Alavijos grūdėlių ne daugiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenyje ir išgerk. Pramuš kad ir kiekiausiai vidurius. Alavijos svaras \$2.50. Mažiau perkant 6 uncijų už \$1.00. Priešiučiam į jūsų namus.
ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVG.
Pirminė - Eva Markšienė, 625 E. 5th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1298.
Joc-Pirminė - B. Galilėnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. - Stefanija Overkienė, 355 E. 6th St., So. Boston, Mass. Tel. So-8-6029.
Finansų Rašt. - B. Čiulienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So-8-0948.
Edininkė - Ona Sauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė - M. Matejošienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. - Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susitikimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7.30 v vakare, Parapijos salėje, 492 E 27th St., So. Boston, Mass. Visas draugijos reikalus kreipkitės pas protokolų redaktorius.

Albert Th. Dana
LIETUVIS ADVOKATAS
119-17-120 St. Hillside Ave.
Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 9-4882

Estate of A. J. Valantiejus
VERONICA R. VALANTIEJUS
Laisniuotas Graborius
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 - 72nd Street
Maspeth, N. Y.

ZUPP'S BAR TELEVIZIJA SPORTAS - MUZIKA
JOS. ZEIDAT, JR., Savininkas
Visų lietuvių mėgiamiausia, moderniškai įrengta užėiga - Idealiska vieta paviešėti ir pavaisinti svečius.
VISOKIŲ RŪŠIŲ GERIMAI IR UŽKANDŽIAI
MALONUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
Prašome užėiti ir įsitikinti.
411 GRAND STREET
Tel. EV. 4-7729
BROOKLYN, N. Y.

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke
Tel. Evergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Graborius-Balsamuotojas
Moderniška Kopyčia
423 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(Bieliauskas)
Laidotuvių Direktorius
Notary Public
660 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770
Joseph Garszva
Graborius-Balsamuotojas
231 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499
F. W. Shalins
(Salinskas)
Laisniuotas Graborius
Suteikiam Garbingas
Laidotuves
- \$150 -
KOPYCIĄ SUTEIKIAM
NEMOKAMAI
84-02 Jamaica Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Bostone
W. J. CHISHOLM
GRABORIUS
"Asmeniškai Patarnavimas"
331 SMITH ST.
PROVIDENCE, R. I.
Telephone.
OFISO: DEXTER 1952
Namų: FI. 6236

SO 8-4476
Dr. Joseph F. Antanalis
OPTOMETRISTAS
515 E. BROADWAY
South Boston, Mass.
Ofiso Valandos Iškkyrus
Trečiadieniais ir Penktadieniais
Vakarais nuo 7 iki 9-tai
Šeštadieniais nuo 2 iki 8-tai

SO 8-2712 Res. BIG 9013
Dr. J. C. Seymour
LANDZIUS
Lietuvis gydytojas ir chirurgas
Naudoja vėliausi, X-Ray aparatą
Pritaiko ainius
534 E. BROADWAY
South Boston, Mass.
Valandos: 2 iki 4 ir 7 iki 8.

Tel. NEWton 9-4464
Estate of A. J. Valantiejus
VERONICA R. VALANTIEJUS
Laisniuotas Graborius
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 - 72nd Street
Maspeth, N. Y.

Geriausią vaikams dovana - vaikų mėnesinis žurnalas - EGLUTE
Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur - \$3.50
Pinigus ir užsakymus siųskite: EGLUTE, P. O. Box 22, Montello Station, Brockton 68, Mass.

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermainis dykai.
Tel. South Boston 8-2509
Avenue 2-2484

CASPER
FUNERAL HOME
187 DORCHESTER STREET
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermainis dykai.
Tel. SO 8-1437
South Boston 2-3960

VYTAUTAS YAKAVONIS
FUNERAL HOME
741 NO. MAIN STREET
Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermainis dykai.
Tel. BROCKTON 8-1586

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermainis dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
(NOTARY PUBLIC)
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška kopyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.
Kainos tos pačios ir kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TE 6-4434

WAITT
FUNERAL HOME
30 EMERSON AVE.
Brockton, Mass.
EDWARD J. WAITT
(Waittkūnas)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Kopyčia šermainis dykai.
Tel. Brockton 3368

Kitur
Tel. POPlar 4110
Charles J. Roman
(Ramanauskas)
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Moderniška laidojimo įstaiga
Didelė, graži kopyčia, erdvi salė
Pakeleiviams suteikiama
nakvynė
Viskas nemokamai
Kreipkitės dieną ir naktį

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJENOS

Iš didmiesčio tvaiko į žavingą gamtą

Sekmadienį, liepos 22 d., New Yorko ateitininkai ruošia ekskursiją laivu į nuostabaus grožio vasarvietę — Bear Mountain.

Visi ekskursantai pamaldoms renkasi 8 val. ryto į bažnyčią, esančią W. 42 St. tarp 8 ir 9 ave. (išlipi 42-je gatvėje aštuntosios Ave. IND linijoje).

Bilietai ekskursantams bus išdalinti prie bažnyčios po pamaldų.

Uoste (W. 42 St.) visi privalo būti 9 val. (Plauksime Day Line laivu). Grįšime atgal į uostą apie 9 val. vak.

Užkandžių galima bus gauti laive ir vasarvietės restorane. Maudytis entuziastai nepamirškite pasiimti maudymosi kostiumų.

Lietaus atvėžiu ekskursija bus nukelta į sekantį sekmadienį — liepos 29 d.

Norintieji ekskursijoje dalyvauti laišku, telefonu ar asmeniškai registruojasi "Darbininke", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., tel. GL 5-7068 iki šeštadienio liepos 21 d., 5 val. p.p.

Bilietų kainos: suaugusiems 1,50 dol., vaikams (iki 12 metų) 1 dol.

Visi ateitininkai ir jų bičiuliai maloniai kviečiami ekskursijoje dalyvauti.

P. S. Pereitame "Darbininko" numeryje per apsirinkimą buvo paskelbta, kad ši ekskursija įvyks liepos 15 d. Šiuo aną klaidą atitaisome.

Remia lietuvišką filmą

Neseniai iš Europos atvykęs jaunas tremtinys, poros poezijos knygų autorius Vincas Jonikas, pasiėmė finansuoti neseniai įsikūrusios lietuviškos filmos bendrovės MSM sukurtą dokumentarinį filmą apie DP įsikūrimą ir gyvenimą Amerikoje. MSM pareiškimo, Vincas Jonikas yra pirmas, kuris prie lietuviško filmo kūrimo prisidėjo ne vien gražiais žodžiais, bet konkrečiais parama.

T. Strašinskaitė atvyks į Ameriką

BALFO centras gavo žinią iš Vokietijos, kad Vokietijos Aukštasis Sąjunga rinko teisines leido tremtinei Teresei Strašinskaitėi, 9 m. amžiaus, vykti į Ameriką.

Tai ta pati našlaitė, kurią buvo savišė sovietai ir norėję repatriuoti. Jie buvo suradę ir moterį rusę, kuri ja savišė. T. Strašinskaitė į Ameriką atvyks su savo patėviu.

Brooklyniečiai Lindene

J. Stuko radijo piknike, kuris liepos 8 d. įvyko Liberty Parke Lindene, N. J., šalia gausių svečių, dalyvavo ir brooklyniečiai. A. Povilanskienės iniciatyva buvo suorganizuotas net specialus ekskursijos autobusas.

Paleido iš Ellis Island

New Yorko uoste imigracijos skyriaus dėl sveikatos su laikytosios Ulanskų ir Kinčinų šeimos pereiną saavitę paleistos vykti pas savo sponsorius. Bertašių byla dar tebetiriama.

Federalinė socialinio draudimo įstaiga, aptarnaujanti Brooklyn 6, 11, 21, 22, 27 ir 37 pašto zonose gyvenančius darbininkus, liepos 2 d. persikėlė į naujas patalpas — Huber Building, 217 Havemeyer St., (kampas So. 5 St.), Brooklyn 11, N. Y., Williamsburg Bridge Plaza.

GRAZIAI PAMINETAS BRUNDŽŲ JUBILIEJUS

Brooklyn, N. Y.

Liepos 4 d. Jonas ir Bronė Brundžai iškilmingai atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktuvę. Jų sidabrinio jubiliejaus iškilmės prasidėjo 10 val. ryto šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje šv. mišiomis, kurias atnašavo kun. J. Varnaitis iš Denver, Colorado. Ceremonijų vedėju buvo kan. J. Meškauskas. Prie vargonų: Theodore Gargyulo, solistai: buvęs Metropolitan operos artistas Lorenzo Cianfrini ir Ursulė Vyšniauskienė-Kulbokytė. Žmonių buvo pilna bažnyčia.

Jubilatų palydovais buvo Juozas Garša, svotas ir Stella Mikalūnienė, Brundžienės sesutė, sėdėjo.

Po ceremonijų bažnyčioje, parapijos salėje įvyko bankietas, kuriame dalyvavo apie 150 asmenų. Muzikine programa dalį išpildė smuikininkas Donafrio, armonistas Juozas Tamas ir minėti bažnyčioje giedoję solistai. Programą vedė J. P. Mačiulis, buvęs pirmuoju pabroliu Brundžų vestuvėse.

Ponas Brundžus gražiai sveikino žodžiu, raštu ir telegramomis ilga eilė giminių, draugų ir prietelių, kurių tarpe atostogaujantis prel. Jonas Balkūnas, kun. J. Varnaitis, kun. P. Lekšis, kun. Liubauskas, kun. Raugalis, Brundžienės mamytė Vensevičienė, giminaitis Jonas Barauskas (iš Chicago) J. Garša, komp. J. Žilevičius ir kt.

Už gražius sveikinimus, vertingas dovanas, giesmes, muziką ir dainas ponai Brundžai gražiais žodžiais visiems nuoširdžiai padėkojo.

Šia proga pravarstę pastebėti, kad Jonas Brundža yra ilgametis šv. Jurgio liet. parapijos vargonininkas ir nenuilstantis visuomenės veikėjas, tiek savo profesijoje tiek visuose lietuvių ugdymo ir labdarės reikaluose. Gi jo žmonelė Bronė Brundžienė gali būti pavyzdžiu visoms Amerikoje augusioms lietuvių tautoms. Ji ne tik puikiai vartoja lietuvių kalbą, bet ir giliai suprasdama lietuvių reikalus visu uolumu dalyvauja lietuvių kultūrinėje veikloje. Bronė ir Jonas Brundžai yra daug prakaito paaugę meno, katalikiškos akcijos, lietuvių ir labdarės darbo laukuose. Samoningas patriotiškumas, katalikiškoji dvasia, švelnus būdas, darbštumas ir grynai lietuviškas nuoširdumas — visuo met pūšia Jono ir Bronės Brundžų taurias asmenybes. Igliausių jėms metų ir gausios Dievo palaimos! J.P.M.

Antanas Škema, dramaturgas, iš Chicago persikėlė gyventi į Brooklyną.

St. Selėno mirties

metinių proga New Yorko ateitininkai užprašė šv. mišias, kurias atlaikė kun. V. Dabušis Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje liepos 8 d. 11 val. Pamaldose dalyvavo gražus būrys ateitininkų ir velionies intencija priėmė šv. komuniją.

Po pamaldų 20 idėjos draugų nuvyko į Hemstead, L. I., šv. Karoliaus kapines, kur kun. V. Dabušis pašventino ant velionies kapo pastatytą paminklą. Kapas papuoštas lietuviškom rūtom.

New Yorko ateitininkų sen draugų kuopa dėkoja visiems bičiuliams, parėmusiems savo aukomis kaip laidotuvių, taip ir paminklo statymo reikalą.

Kun. V. Slavyno

50 metų kunigystės jubiliejaus proga visi ateitininkai kviečiami liepos 18 d. dalyvauti 7 val. ryto šv. mišiose, Maspetho V. J. Atsimainymo parapijos bažnyčioje, 730 val. vak. ten pat parapijos salėje jubilato garbei ruošiamoje vakarienėje.

Apie dalyvavimą vakarienėje prašomi iš anksto pranešti P. Miinkūniui, 919 Glemonre Ave., Brooklyn 8, N. Y.

Kun. St. Valiūšaitis

jau antra savaitė, kai dirba naujoje parapijoje Blue Point, L. I., kaip pagelbininkas. Jis neseniai atvykęs iš tremties savo sesers A. Povilanskienės sudarytais dokumentais.

Liet. Kunigų seimas

Liepos 18 d., New Yorko Staler viešbutyje įvyksta Amerikos Lietuvių Kunigų seimas, kuriame bus aptarti aktualieji pastoracijos darbai.

Pasitarė tremtinių pagalbos vajaus reikalą

BALFO patalpose įvykusia Tremtinių Pagalbos Vajaus Komiteto posėdyje aptarta techniškai vajaus reikalai.

Konstatuota, kad dar ne visos Didžiojo Yorko lietuviškos tui vajaus tškai deleguota organizacijos prisiuntė komiteto pavardes. Komitetas pakartotinai prašo šio reikalo neatidėlioti.

Duonos išvežiotojų streikas

Trukės 5 dienas, pasibaigė. New Yorkas vėl galės skanėti balta duona ir sena kaina, bet ji greitai bus pakelta. Streikavusieji išsuderėjo 5 dienas darbo už tą patį atlyginimą, kurį gaudavo už 6 dienas.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju savo mieloms bendradarbėms, kurių už mano sveikatą užprašė šv. mišias.

Ypatingai esu dėkinga O. Kubilienei, kuri ėmėsi iniciatyvos šv. mišias užprašyti.

Felicija Česonienė

Newarke, N. I. įvyks milžiniškas sprogimas ir gaisras buvo sukeltas sabotažo. Ekspertai nustatė, kad Warran Propane Gas Co. naftos laukai buvo padegti. Čia matome Lt. John Mullins, amunicijos eksperta, kuris apžiūri rastos padegamuosius sviedinius arti gaisro vietos.

BOSTONO ŽINIOS

Rėmėjų pasitarimas

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų kongregacijos rėmėjų pasitarimas artėjančio pikniko reikalais įvyko So. Bostone, šv. Petro lietuvių parapijos salėje, liepos mėn. 8d. Buvo atvykę atstovų iš įvairių vietų. Haverhillio lietuvių atstovavo Adomas Šaukimas, St. Jeskelevičius ir jo sūnus St. Jeskelevičius, Norwood — kun. P. Sakalys, Lawrence — kun. V. Paulauskas, Pylipienė, Turo-nienė, Cambridge — kun. J. Naudžiūnas, Brockton — generalinė motina Ligorija, motina Anunciata, J. Jakavonytė, A. Česnienė, P. Kubilius, Boston — visi parapijos kunigai, Valatka, Voveris, Stakuciai, Matjoshkienė, Gailiūnienė, Ripalienė, Galvydienė, Gabriolienė ir J. Gudaitė.

Suvažiavimui vadovavo ir labai daug gražių ir praktiškų pasiūlymų patiekė Bostono lietuvių parapijos klebonas kun. P. Virmauskis.

Kun. Abraščinskas pranešė, kad viena bostonietė seselių statomai prieglauda paskyrė 5,000 dolerių auką. Geradarė prašo jos pavardės neskelbti.

Darbo šventės proga, rugsėjo mėn. 3 d. Brocktone pas seses įvyks didelės iškilmės. Tuoj po pamaldų įvyks naujų prieglaudos namų šventinimas. Iškilmės žadama pakviesti vietos arkiv. R. Cushing ir iš Vokietijos į Ameriką atvykstantį vysk. Vincentą Brizgį.

Piknikas, kurs prasidės tuoj po visų bažnytinių iškilmių, turės labai linksnį ir įvairią programą.

Vakai turės savo programą. Tėvai yra prašomi atvežti kaip galima daugiau vaikų.

Jaunimas turės dalyvauti komiško sporto programoje, kuri bus labai linksma. Po to bus šokiai ir žaidimai.

Programą piknikui sudarys atskirų kolonijų paruošti dalykai. Geriausi ir gražiausi dalykai gaus dovanų.

Bus taip pat tautiškų rūbų konkursas. Mergaitės, didelės ir mažos, galės jame dalyvauti. Pamaldos įvyks lauke. Visa

kita programa taip pat lauke. Pikniko pelnas skiriamas taip pat senelių prieglaudos statybai.

Spaudos ir informacijos komisiją sudaro: kun. Kazys Mažutis, kun. Paulauskas, kun. Sakalys, kun. Bernatonis, Adomas Šaukimas, Stepas kun. J. Naudžiūnas, Jeskevičius ir Česnienė.

Bostono lietuviškas jaunimas yra kviečiamas stoti į parapijos chorą, kuris neužilgo pradeda mokytis naujų dalykų. Užsirašykite pas choro seniūnę Jocyte arba pas choro vadovą kompozitorių Jeronimą Kačinską.

● Kun. P. Virmauskis įvedė vasaros laikotarpiui šv. Petro bažnyčioje liaudies giedojimą. 9 ir 10 val. pamaldose bus bendrai giedamos populiarios bažnytinės giesmės. Bendra lietuviška giesmė yra taip pat priemonė religinei ir tautinei dvasiai bei susipratimui ugdyti.

● Robertas ir Florencija Karnilos susilaukė sūnaus. Pakrikštytas liepos 8 d. šv. Petro bažnyčioje, So. Bostone.

● Irena Rasimavičiūtė ir Edmundas Prusik sukūrė naują šeimos židinį. Sutuoktuvės įvyko šv. Petro bažnyčioje liepos 8 d.

● Pranas Martinkus, gyv. 671 E. 2nd St., So. Bostone, liepos 6 d. sunkiai susižeidė, darbovietėje. Guli Carney ligoninėje. Jam padaryta sunki galvos operacija.

MacArthuras

kviečiamas Massachusetts atstovų rūmų, sutiko atvykti į Bostoną ir liepos 25 d. pasakyti kalbą. Bostonas renkiasi jį iškilmingai priimti.

Isteigė radijo aparatų agentūrą

St. Grabliauskas, prieš metus laiko atvykęs iš tremties (Vokietijos), gyv. 133 Emerson St., So. Boston, Mass., atidarė radijo aparatų pardavimo agentūrą. Radijo aparatai užsakyti iš Europos, kuriais galima girdėti viso pasaulio radijo stotis.

Visais radijo ir kitais namų apyvokos reikalais galima kreiptis į St. Grabliauską aukščiau nurodytu adresu, arba Reardon Tire and Sales Co. 707 Columbia Road, Boston-Dorchester, Mass. Tel. GE 6-0200. (25)

Dabarties pastabos

DEL RADIOJO VALANDŲ

▲ Savo laiku "Darbininkui", dar leidžiamam Bostone, teko pasisakyti dėl lietuvių radijo valandų programos. Į mano pastabas atsiliepė inž. A. Čaplikas. Tokie vieši pasisakymai gali tik padėti kelti mūsų radijo valandų programų lygį. Tat ir atsiliepiu į savo pastabas mieliai skaičiau. Šiuo atveju noriu tik išblaškyti mūsų brolių amerikiečių įtarimą, kad, girdi, ir tremties atvykusieji norime šaipytis iš jų lietuviškosios kalbos netobulumų. Taip tikrai nėra ir negali būti. Tačiau visi bendromis jėgomis turime siekti pagerinimų visose mūsų gyvenimo srityse. Ypač tų patobulinimų reikia mūsų radijo valandų programoms. Patys tų programų vedėjai dažnai prašo parašyti laiškelius ar atvirute ir nurodyti, kas patiko ir kas nepatiko. Tokį laiškelį aną kartą ir parašiau per laikraštį. Buvo malonu ir atsakymą gauti.

Šio krašto aplinkybėse išaugusi lietuvių karta, suprantama, daro kirčio, tarimo ir kitokių lietuvių kalbos klaidų. Norintieji galėtų gerinti savo tėvų kalbos mokėjimą. Tam dabar yra gana patogios sąlygos. Ypač to gerinimo galime nageidauti iš viešai kalbančiųjų. Daug griežčiau norėtume pažūrėti į tokių tautietį, kuris savo programoje tyčia blogai lietuviškai kalba ir apie savo kalbos tobulinimą nenori girdėti. Visos tautos JAV turi kasdieninį vartoseną panašius kalbos nukrypimus, kaip ir mūsų žmonės. Tačiau visos tautos stengiasi laikraščius spausdinti ir per radiją kalbėti gera savo kalba ir tam parenka žodžius. Mums, neseniai atvykusiems, anglų kalba vedamos radijo programos padeda geriau įsiklausyti taisyklingo anglų kalbos tarimo. Norėtume, kad lietuvių kalba vedamos programos padėtų išmokyti taisyklingo lietuviško tarimo.

K. Mockus

"DARBININKO" RĖMĖJAI

Čia dedamas sąrašas "Darbininko" bičiulių, kurie liepos 1 dieną, 1951 metų, LIETUVIŲ DIENOS proga laikraščiu paremti prisiuntė savo aukų:

50 dol.: J. Stankevičius, Bronx, N. Y.

30 dol.: L. Burienė—Brooklyn, N. Y.

10 dol.: K. Beganskienė, Woodhaven, N. Y.

8 dol.: Liet. Kat. Darb. Klubas — Brooklyn, N. Y.

Po 1 dol.:

J. Morkienė — Manchester, Conn., Steponaitis — Hartford, Conn., G. Alksnis — Maspeth, N. Y., B. R. Saropas — Worcester, Mass., A. Galchis — East Stoudsburg, Pa., M. Benevich — New Haven, Conn., A. Yankus — Detroit, Mich., Vladas Bichnevičius — Brooklyn, N. Y., V. Romazas — Plantsville, Conn., M. Wentis — Rochester, N. Y., R. B. Yršienė — Linden, N. J., Stella Strazdas — Linden, N. J.

Kantakevičius — Worcester, Mass., Kazys Barzdukas — Keary, N. J., Ona Miliauskienė — Brooklyn, N. Y., Ona Olesky — Brooklyn, N. Y., T. Spelis — Hartford, Conn., A. Wensky — Great Neck, N. Y., J. Klimavičius — Woodhaven, N. Y., M. Dumarodas — Brooklyn, N. Y., Petras Pečenkis — Elizabeth, N. J., Veronika Plan, — Utica, N. Y., J. Akulevičius — Providence, R. I., Mačys Palubinskas — Cleveland, Ohio, Mylimas — Brooklyn, N. Y., Justa Karpiūtė — Westville, Ill., Kun. Leonas Klimas — Hempstead, N. Y., Ignacas Tubutis — Brooklyn, N. Y., V. Barisas — Worcester, Mass., Steponas Zobarskas — Brooklyn, N. Y., Anna Bikulis — Baltimore, Md., P. Arlauskas

— Webster, N. Y., P. Kundrot — Cleveland, Ohio, J. Daukšis — Great Neck, N. Y., George Rokas — Akron, Ohio, M. Aloun — Phila., Pa., P. Shilenskas — Worcester, Mass., Antanina Rendaitienė—Brooklyn, N. Y., Eliazabeth Rogers — Amsterdam, N. Y., J. Lushis — Easton, Pa., Jonas Bilevičius — Schenectady, N. Y., A. Zagurskis — S. Boston, Mass., Joseph Yuknus — Newark, N. J., J. Wolkus — Paterson, N. J., J. Simokaitis — Brooklyn, N. Y., D. Kaczenas — W. Lynn, Mass., Ursula Comer — Cleveland, Ohio, J. Strongis — Los Angeles, Calif., M. Pukelis — Cleveland, Ohio, A. Matulonis — Maspeth, N. Y., Sophie Kazlauskas — Brooklyn, N. Y., Helen Danielas — Passaic, N. J., Janulevičius — Paterson, N. J., Šv. Kazimiero Seserys — Baltimore, Md., Sv. Pranciškaus Seserys — Kennebunk Port, Me., Nelė Jahnson — Brooklyn, N. Y., Charles Johnson — Brooklyn, N. Y., E. Vaičekauskas — Woodhaven, N. Y., A. Mackevičienė — Brooklyn, N. Y., J. Vaičekauskas — Brooklyn, N. Y., Msgr. J. Balkūnas — Maspeth, N. Y., A. Spaičys — Brooklyn, N. Y., M. Laukaitienė — Maspeth, N. Y., Ona Jasinskienė — Maspeth, N. Y., K. Valickus — New Haven, Conn., V. Janušonis — Brooklyn, N. Y., V. Žukauskas — Brooklyn, N. Y., J. Slavinskis — Worcester, Mass., V. Čičiūnas — Spring Valley, N. Y., J. Olkovikas — Manchester, N. H., A. Aitches — Granville, Ill., S. Ruginis — Brooklyn, N. Y., S. Svedas — Brooklyn, N. Y., F. Vaškas — Newark, N. J., Ona Gaputienė, So. Boston, Mass., J. Smolskis — New Philadelphia, Pa., A. Zaborskis — Brooklyn, N. Y., K. Sharka — Newark, N. J., A. Paliulis — Cambridge, Mass., M. Kvedaras — Quader — Port Cashington, Wis., K. Gagas — Brooklyn, N. Y., K. Baltrušaitis — Brooklyn, N. Y., V. Baltrušaitis — Brooklyn, N. Y., N. Y., M. Saulius — San Antonio, Texas, J. Medziukevičius — New York, N. Y.

Už paramą visiems "Darbininko" rėmėjams ir bičiuliams nuoširdžiai dėkojame!

Leidėjai

ISNUOMOJAMA DU KAMBARIAI

Išnuomojami du kambariai. Kreiptis 7 val. vakare šiuo adresu: 58-85 Maspeth Avenue, Maspeth, pas J. Meką. Su vaikais nepriimama.

LIEPOS 15 D. 1.00 VAL. PO PIETŲ

RUOŠIAMA

ANGELŲ KARALIENES PARAPIJOS GEGUŽINĖ-PIKNIKAS

IVYKS

KLASČIAUS PARKE, MASPETHE

Iėjimas tik 75 centai. Kviečiami visi atsilankyti.

Bus puiki muzika, linksma nuotaika, karališkos šeimos rinkimai ir proga laimėti 500 dolerių grynais.